

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

รูปทรงกับการเปลี่ยนแปลงของวัตถุ

SHAPE WITH THE TRANSFORMATION OF MATERIAL

T129139

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 129139
รับ เดือน ปี 27 11 2556

b. 1253941X
i.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2556

KMITL-2013-AR-M-005-022

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SHAPE WITH THE TRANSFORMATION OF MATERIAL

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF FINE ARTS PROGRAM IN VISUAL ARTS
FACULTY OF ARCHITECTURE
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2013
KMITL-2013-AR-M-005-022**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2013

FACULTY OF ARCHITECTURE

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	รูปทรงกับการเปลี่ยนแปลงของวัตถุ
นักศึกษา	นายกิตติพันธ์ ชินวรรณโชติ
รหัสประจำตัว	54620912
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์
พ.ศ.	2556
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง รูปทรงกับการเปลี่ยนแปลงของวัตถุฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนารูปทรงของงานประติมากรรม ที่สื่อความหมายของการแสดงออกทางด้านความรู้สึกและจินตนาการ โดยอาศัยแรงบันดาลใจและความประทับใจจากรูปทรงที่มีลักษณะเป็นห่วง ประกอบด้วยไข่และแม่กุญแจ จึงนำมาเป็นโครงร่างคั่นคว่ำหารูปทรงประติมากรรมตามทัศนคติและจินตนาการส่วนตัว ที่สามารถสื่อความหมายเกี่ยวกับสัมพันธ์ภาพในแต่ละข้อของห่วงไข่ มีการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความสัมพันธ์ต่างๆ ผ่านการแกะสลักหินอ่อน คล้ายพัฒนารูปทรงให้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านองค์ประกอบ ปริมาตร และขนาด โดยการเพิ่มและลดขนาดรูปทรงตามจินตนาการของผู้จัดทำ เพื่อสื่อความหมายถึงการเปลี่ยนแปลงของวัตถุที่เกิดจากรูปทรงของงานประติมากรรม

Thesis	Form with the Transformation of Material
Student	Mr. Kittipan Chinwannachot
Student ID	54620912
Degree	Master of Fine Arts
Program	Visual Arts
Year	2013
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Ariyakitticharoenwiwat

ABSTRACT

The thesis 'Forms and Change of Objects' aims to study ways to develop forms of sculptures which can express feelings and imagination by using inspirations and impression from chain shapes and forms, such as chains, locks, etc. to develop the sculpture's form my personal attitudes and imagination so that they can express the meaning about relationships of circles of chains, together with marble carving, which allow its form to develop and change its elements, capacity, and size as I imagine to express the meaning of form changing of the sculpture.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกเทิดทูลถึงพระองค์ด้วยความรักอย่างสูง ต่อพ่อแม่ผู้ให้กำเนิด พร้อมทั้ง
ครู อาจารย์ทุกท่าน สถาบันการศึกษาที่ข้าพเจ้าเคยได้รับการศึกษามา วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ
ลุล่วงได้ด้วยความสามารถและเมตตาจากอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์
สำหรับคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ ในการทำงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์มาโดยตลอดแก่
ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณครอบครัว ชินวรรณโชติ สำหรับความช่วยเหลือในทุกๆ ด้านมาโดยตลอด

กิตติพันธ์ ชินวรรณโชติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญภาพ.....	VI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์.....	2
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	2
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	2
1.5 ขั้นตอนการศึกษา.....	3
1.6 แหล่งข้อมูลของการศึกษา.....	3
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	5
2.1 อิทธิพลทางศิลปะ.....	5
2.1.1 มวลและปริมาตร (Mass and Volume).....	7
2.1.2 ที่ว่าง (Space).....	7
2.2 อิทธิพลที่ได้รับจากธรรมชาติ.....	8
2.2.1 ไร่.....	9
2.2.2 หินกับประติมากรรม.....	9
2.3 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน.....	20
2.3.1 บาร์บารา เฮพเวิร์ท.....	20
2.3.2 ซีวา โกมลมาลัย.....	23
2.3.3 ปานเทพ มณีรัตน์จรัสศรี.....	26

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินงาน.....	30
3.1 ขั้นตอนที่ 1 การวางโครงสร้าง.....	30
3.2 ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการวิธีการลดขนาดหิน.....	31
3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสกัดหิน.....	31
3.4 ขั้นตอนที่ 4 การเก็บแต่งหิน.....	31
3.5 ขั้นตอนที่ 5 การขัดเงา.....	32
บทที่ 4 การสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์.....	44
4.1 วิเคราะห์โครงสร้าง.....	45
4.2 วิเคราะห์เส้นและความกลมกลืน.....	48
4.3 วิเคราะห์รูปทรง มวล.....	51
4.4 วิเคราะห์พื้นที่ว่าง.....	57
บทที่ 5 สรุป.....	66
5.1 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	66
บรรณานุกรม.....	67
ประวัติผู้เขียน.....	68

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 อิทธิพลที่ได้รับ ข้อของไซ.....	9
2.2 บาร์บารา เฮพเวิร์ท (BARBARA HEPWORTH ค.ศ. 1903-1975).....	20
2.3 ผลงานประติมากรรมหินอ่อน บาร์บารา เฮพเวิร์ท.....	22
2.4 ผลงานแกะไม้ บาร์บารา เฮพเวิร์ท.....	22
2.5 ชีวา โกมลมาลัย (พ.ศ.2491-2551).....	23
2.6 ผลงาน ความบริสุทธิ์แห่งรูปทรง 6x4x4.4 นิ้ว หินอ่อนสีเหลืองจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ 2534 (ค.ศ.1991).....	25
2.7 ปานเทพ มณีรัตน์จิรัศศรี(พ.ศ.2510 – ปัจจุบัน).....	26
2.8 แสดงผลงานเดี่ยว ปานเทพ มณีรัตน์จิรัศศรี.....	27
2.9 แสดงผลงานเดี่ยว ปานเทพ มณีรัตน์จิรัศศรี.....	27
2.10 ผลงานประติมากรรมชุดก่อนศิลปินพันธ์ ชั้นที่ 1.....	28
2.11 ผลงานประติมากรรมชุดก่อนศิลปินพันธ์ ชั้นที่2.....	29
2.12 ผลงานประติมากรรมชุดก่อนศิลปินพันธ์ ชั้นที่ 3.....	29
3.1 ภาพต้นแบบ ชั้นที่1.....	33
3.2 ภาพต้นแบบชั้นที่ 2.....	34
3.3 ภาพต้นแบบชั้นที่ 3.....	34
3.4 ภาพต้นแบบชั้นที่ 3.....	35
3.5 ภาพต้นแบบชั้นที่ 4.....	35
3.6 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชั้นที่ 1.....	36
3.7 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชั้นที่ 1.....	36
3.8 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชั้นที่ 1.....	37
3.9 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชั้นที่ 1.....	37
3.10 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชั้นที่ 1.....	38
3.11 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชั้นที่ 2.....	39
3.12 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชั้นที่ 2.....	39

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3.13 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2.....	40
3.14 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2.....	40
3.15 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2.....	41
3.16 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2.....	41
3.17 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2.....	42
3.18 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2.....	42
3.19 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 3.....	43
4.1 วิเคราะห์ โครงสร้าง ชิ้นที่ 1.....	45
4.2 วิเคราะห์ โครงสร้าง ชิ้นที่ 2.....	45
4.3 วิเคราะห์ โครงสร้าง ชิ้นที่ 3.....	46
4.4 วิเคราะห์ โครงสร้าง ชิ้นที่ 4.....	46
4.5 วิเคราะห์ โครงสร้าง.....	47
4.6 วิเคราะห์เส้น และความกลมกลืน 1.....	48
4.7 วิเคราะห์เส้น และความกลมกลืน 2.....	48
4.8 วิเคราะห์เส้น และความกลมกลืน 3.....	49
4.9 วิเคราะห์เส้น และความกลมกลืน 4.....	49
4.10 วิเคราะห์เส้น และความกลมกลืน.....	50
4.11 วิเคราะห์รูปทรง มวล1.....	51
4.12 วิเคราะห์รูปทรง มวล 2.....	51
4.13 วิเคราะห์รูปทรง มวล 3.....	52
4.14 วิเคราะห์รูปทรง มวล 4.....	52
4.15 วิเคราะห์รูปทรง มวล.....	53
4.16 วิเคราะห์ขนาดและสัดส่วน พื้นผิว 1.....	54
4.17 วิเคราะห์ขนาดและสัดส่วน พื้นผิว 2.....	54
4.18 วิเคราะห์ขนาดและสัดส่วน พื้นผิว 3.....	55

สารบัญญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.19 วิเคราะห์ขนาดและสัดส่วน พื้นผิว 4.....	55
4.20 วิเคราะห์ขนาดและสัดส่วน พื้นผิว.....	56
4.21 วิเคราะห์พื้นที่ว่าง 1.....	57
4.22 วิเคราะห์พื้นที่ว่าง 2.....	57
4.23 วิเคราะห์พื้นที่ว่าง 3.....	58
4.24 วิเคราะห์พื้นที่ว่าง 4.....	58
4.25 วิเคราะห์พื้นที่ว่าง.....	59
4.26 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	62
4.27 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	63
4.28 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	64
4.29 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4.....	65

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและเป็นไปด้วยระบบที่มีเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้า ความเจริญก้าวหน้าที่เกิดขึ้นเหล่านี้ ส่งผลให้มนุษย์เกิดความสนใจที่จะใช้มันในการที่จะค้นหาเรื่องราวในอดีตกันมากขึ้น บ้างก็ศึกษาผ่านซากของสิ่งมีชีวิต บ้างก็ศึกษาผ่านบันทึกของคนในอดีต แต่สิ่งหนึ่งที่เป็นตัวเล่าเรื่องราวความเป็นไปในอดีตได้ดีที่สุดโดยไม่ต้องอาศัยคำพูด นั่นก็คือการเล่าเรื่องราวผ่านธรณีวิทยา โดยเฉพาะเรื่องของหิน ที่มีความแข็งแรง แข็งแกร่ง มีอายุที่ยาวนานมานับล้านปี

หิน แต่ละชนิดมีความแตกต่าง ด้วยสี และเนื้อของหิน ตามแต่ลักษณะและชนิดของแร่ที่เป็นส่วนประกอบ ลักษณะการเกิดของหินนั้นเปรียบเสมือนบันทึกการเปลี่ยนแปลงของโลก และวิวัฒนาการแห่งชีวิตผ่านตัวมันเอง หิน ช่วยให้เรารู้จักสิ่งมีชีวิตในยุคดึกดำบรรพ์ ได้จากซากที่ถูกทับถมในหิน และสามารถเรียนรู้จากการค้นหาทรัพยากรในหินและแร่ได้จากเปลือกโลก หินแต่ละก้อนจึงมีเรื่องเล่าของตัวเองที่ผ่านกาลเวลาอย่างยาวนาน หินก้อนหนึ่งจึงนับเป็นประวัติศาสตร์บทหนึ่งหรือปรัชญาบทหนึ่งที่มีอายุนับล้านปี และเป็นสัญลักษณ์ของความมีอายุยืนหนักแน่น

จากความน่าสนใจของหิน ที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวในอดีต ผสมกับความเป็นศิลปะที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวผ่านภาพ ดังคำกล่าวที่ว่า "ภาพหนึ่งภาพแทนคำพันคำ" จึงส่งผลให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะเลือกนำวัสดุที่น่าค้นหาเช่น "หิน" มาถ่ายทอดเรื่องราวผ่านเทคนิคกระบวนการงานประติมากรรมลอยตัว ด้วยการแกะสลักหิน เพื่อสื่อความหมายถึง ความเป็นไปของวิถีการดำเนินชีวิตที่ผ่านมาและผ่านไป โดยเลือกถ่ายทอดเรื่องราวผ่านวัสดุ และรูปทรง ให้เกิดทั้งความรู้สึกและเรื่องราวในเวลาเดียวกัน

1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาและสร้างสรรค์หาเทคนิควิธีการและขั้นตอนในการแกะสลักหินให้เกิดความรู้สึกผ่านรูปทรง

1.2.2 เพื่อใช้วัสดุที่มีความหมายหนึ่งในการสื่อสารความหมายที่แตกต่างออกไปจากความรู้สึกตามธรรมชาติ

1.2.3 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมหินที่สื่อความหมายที่แตกต่างออกไปจากความรู้สึกตามธรรมชาติ

1.2.4 เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุประเภทหิน และเพิ่มเป็นข้อมูลในการสร้างสรรคงานประติมากรรมต่อไปในอนาคต

1.3 สมมุติฐานของการศึกษา

ผู้รายงานต้องการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมหินให้เกิดรูปแบบใหม่ แต่ยังคงความเป็นหินดั้งเดิม เปลี่ยนแปลงรูปทรงที่เหมือนจริงให้เกิดความแตกต่างที่ถ่ายทอดรูปทรง 3 มิติ โดยการจำลองรูปทรงที่เกี่ยวกับอุปกรณ์ที่เป็น ห่วงโซ่ หรือ โซ่แม่กุญแจ นำมาขยายรูปทรงให้มีขนาดใหญ่และสร้างสิ่งใหม่รูปทรงที่เกิดเปลี่ยนแปลงจากเดิม ลดทอนลง ตัดลง โดยใช้หินอ่อนในการเป็นวัสดุในการแกะสลัก ซึ่งทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุที่พบเห็น เป็นโซ่หินอ่อน และเกิดการสร้างสรรค์ในดวงงานตามหลักขององค์ประกอบของศิลปะ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

1.4.1 ศึกษาถึงความเป็นโซ่ ห่วง แม่กุญแจ รูปแบบ รูปทรง ต่างๆ และจังหวะของรูปทรงที่ตัดทอนลง หักงอลง เพิ่มเติมในผลงาน

1.4.2 วิเคราะห์รูปแบบ และศึกษาใช้เทคนิควัสดุ เช่น หินอ่อนสีขาว เพื่อนำมาประกอบกันและสร้างรูปทรงที่ชัดเจนโดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาของงาน

1.4.3 กำหนดรูปทรงให้ตอบรับกับอารมณ์ความรู้สึกตามธรรมชาติของวัตถุ และสร้างบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวกับการข้องเกี่ยวกันตามหลักสุนทรียศาสตร์เพื่อให้ตรงวัตถุประสงค์ในการแสดงออก

1.5 ขั้นตอนการศึกษา

- 1.5.1 ศึกษาข้อมูลจากการนำเสนอโครงการต่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ
- 1.5.2 ศึกษาจากรูปแบบจาก ไซ ของจริง รูปทรงที่มีขนาดจริง
- 1.5.3 วิเคราะห์รูปแบบและแนวความคิด ความรู้สึกภายในที่มีผลงาน
- 1.5.4 วิเคราะห์ทัศนธาตุทางประติมากรรมให้สอดคล้องกับแนวคิด เทคนิค วิธีการ องค์ประกอบ ตลอดจนวัสดุและขนาดของงานจริง
- 1.5.5 สร้างแบบจำลองประติมากรรมด้วย 3 มิติ
- 1.5.6 ขยายผลงานประติมากรรมจากแบบร่างที่กำหนดให้มีขนาดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับแนวความคิด
- 1.5.7 วิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับงานจริง เพื่อหาข้อสรุปให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการในการสร้างสรรค์ผลงาน

1.6 แหล่งข้อมูลของการศึกษา

- 1.6.1 ศึกษาจากเอกสาร วารสาร และหนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริงรูปแบบของงาน
- 1.6.2 ศึกษาจากสถานที่จริงในการหาก่อนหิน ในเขตจังหวัด สระบุรี ในการเลือกก้อนหินสีของหินที่ต้องการ
- 1.6.3 ศึกษาข้อมูลจากผลงานศิลปะ ประติมากรรม ที่มีแนวทางและรูปแบบของงานให้สอดคล้องกับแนวความคิดของตนเอง

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.7.1 ได้เทคนิควิธีการและขั้นตอนใหม่ๆ ในการแกะสลักหินให้เกิดความรู้สึกผ่านรูปทรง
- 1.7.2 สามารถใช้วัสดุที่มีความหมายหนึ่งในการสื่อสารความหมายที่แตกต่างออกไปจากความรู้สึกตามธรรมชาติ
- 1.7.3 สามารถสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมหินที่สื่อความหมายที่แตกต่างออกไปจากความรู้สึกตามธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.7.4 สามารถใช้เทคนิคการสร้างงานประติมากรรมในการเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุประเภทหิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ เรื่อง รูปทรงและการเปลี่ยนแปลงของวัตถุ มีขอบเขต การศึกษาเนื้อหา ลักษณะทฤษฎีเกี่ยวกับหิน ตลอดจนกระบวนการวิธีการแกะสลักหิน เพื่อใช้เป็น พื้นฐานและแนวทางในการทำงานตามลำดับดังต่อไปนี้

- อิทธิพลทางศิลปะ
- อิทธิพลที่ได้จากธรรมชาติ
- อิทธิพลที่ได้จากศิลปิน

2.1 อิทธิพลทางศิลปะ

ศิลปะเป็นกิจการที่มนุษย์เป็นผู้สร้างสรรค์ แสดงออกจากรู้สึกนึกคิด และอารมณ์จาก มโนภาพที่ได้จากความจริงหรือจินตนาการที่คิดผ่นขึ้น โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อกลางให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจ ในอุดมการณ์นั้น งานศิลปะที่มีคุณค่าจึงสร้างสรรค์ขึ้นจากการแก้ปัญหาที่ต้องใช้ปัญญาอันสูงส่ง จนมีความ เชื่อมั่นว่ามนุษย์เท่านั้น เป็นผู้มีความสติปัญญา จนถึงขั้นที่สามารถแก้ปัญหาสร้างสรรค์งานศิลปะได้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่ามนุษย์สามารถปรับปรุงเพื่อแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น การใช้วัสดุและเครื่องมือ การสร้างสรรค์ให้มีคุณค่าทางความงาม เช่น การก่อสร้างที่พิถีพิถัน การก่อสร้างโบราณวัตถุและ โบราณสถาน

การแสดงออกของมนุษย์ในการสร้างสรรค์งานศิลปะจึงเกิดจากมูลเหตุที่ว่ามนุษย์ได้รับรู้ใน ความงามของธรรมชาติที่ปรากฏให้เห็นเป็นรูปแบบลักษณะพื้นผิว สีและสัดส่วน มนุษย์จะมีความชื่น ชมในความงามที่ตนสร้างขึ้นจนเกิดความพอใจและประทับใจในสิ่งที่ตนสร้างขึ้นมา เช่น จิตรกรจะ แสดงความรู้สึกพอใจเมื่อสามารถเขียนภาพได้ดี จะมีคนชื่นชมต่อผลงานนั้นของตนที่สามารถทำให้ ผู้อื่นเกิดความรู้สึกพอใจในผลงานของตนได้

รูปทรง คือ สิ่งที่มองเห็นได้ในทัศนศิลป์ เป็นส่วนที่ศิลปินสร้างขึ้นด้วยการประสานกันอย่าง มีเอกภาพของทัศนธาตุ (Visual Elements) ซึ่งได้แก่ เส้น น้ำหนักอ่อนแก่ของ ขาว – ดำ ที่ว่าง สี และ ลักษณะพื้นผิว ถ้าจะเปรียบกับชีวิต รูปทรง คือส่วนที่เป็นกาย เนื้อหาคือส่วนที่เป็นใจ รูปทรงกับเนื้อหา จึงไม่อาจแยกจากกันได้ ถ้าแยกกัน ความเป็นเอกภาพก็ถูกทำลายชีวิตของศิลปะก็ไม่อาจอุบัติขึ้น

รูปทรงมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางรูป และส่วนที่เป็นโครงสร้างทางวัตถุ ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางรูป ได้แก่ ทัศนธาตุที่รวมตัวกันอย่างมีเอกภาพ ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางวัตถุ ได้แก่ วัสดุที่ใช้ในการสร้างรูป เช่น สี ดินเหนียว หิน ไม้ กระดาษ ผ้า โลหะ ฯลฯ

องค์ประกอบที่เป็นโครงสร้างของรูปทรง ซึ่งได้แก่ การประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุนี้เป็นส่วนสำคัญที่สุด เพราะเท่ากับเป็นกายของงานศิลปะ ถ้าศิลปินสร้างรูปทรงให้มีเอกภาพไม่ได้หรือไม่สมบูรณ์ รูปทรงนั้นก็ขาดชีวิต ขาดเนื้อหา ไม่สามารถจะแปลหรือสื่อความหมายใดๆ ได้

เรื่อง หมายถึง สิ่งที่ศิลปินสรรหามาเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างงานศิลปะแบบรูปธรรม เช่น คน สัตว์ ทิวทัศน์ สิ่งของ ศาสนา สงคราม ฯลฯ หรือหมายถึง “ภาพนี้เกี่ยวกับอะไร” “ศิลปินต้องการเขียนหรือปั้นอะไร”

แนวเรื่อง เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบทางนามธรรมของงานศิลปะที่เน้นแนวความคิด (Concept) ของศิลปินที่มีต่อเรื่องหรือรูปทรง เป็นสาระหรือแนวทางของการสร้างสรรค์มากกว่าเรื่อง เช่น งานชื่อ เกอรันิกา (Guernica) ซึ่งแสดงการโจมตีเมืองเกอรันิกา นั้น มีแนวเรื่อง “ความสยดสยองของสงคราม” เน้นแนวคิดของศิลปินเกี่ยวกับการโจมตีหรือสงคราม

แนวเรื่อง ในงานแบบรูปธรรม มักจะเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก หรือความหมายที่ศิลปินต้องการแสดงออกในรูปของสัญลักษณ์หรือนามธรรม เช่น แนวเรื่องเกี่ยวกับมนุษยธรรม ความงาม ความหนักแน่นมีอำนาจของธรรมชาติ ความเป็นอนัตตา ความประสานกันของสี ส่วนเรื่องจะเป็นลักษณะภายนอก เกี่ยวกับวัตถุ เหตุการณ์ เช่น หญิงเปลือย ทิวทัศน์ สงคราม ศาสนา และมลพิษ เป็นต้น แนวเรื่องในงานแบบนามธรรมก็คือ ส่วนที่เกี่ยวกับแนวความคิดของเรื่องที่ศิลปินหยิบยกขึ้นมาเป็นจุดเริ่มต้นในการทำงานเช่นเดียวกับในงานแบบรูปธรรม เช่น งานประติมากรรมของคอนสตันติน บรานคูซี ชื่อ นกในที่ว่าง (Bird in Space) แนวเรื่องที่จะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์นี้ ส่วนมากจะเป็นความคิดหรือรูปทรงที่โครงสร้างไม่สมบูรณ์ เปลี่ยนแปลงได้ แนวเรื่องจึงเปรียบเสมือนจุดหมายที่เลื่อนกลางในการเดินทางผจญภัยของศิลปิน โดยมีเรื่องเป็นจุดเริ่มต้น และมีจิตไร้สำนึกเป็นผู้นำทาง เขาไม่รู้แน่ชัดหรือบางครั้งก็ไม่รู้เลยว่า ทางที่ไปนั้นจะพบกับอะไรบ้าง และจะไปถึงปลายทางที่ไหน เขาจะต้องผจญกับสิ่งที่น่าตื่นเต้นและอุปสรรคต่างๆ มากมาย เขาอาจต้องเปลี่ยนทิศทาง และอาจพบจุดหมายปลายทางที่เขาไม่เคยคาดคิดมาก่อนเลยก็ได้

เนื้อหา คือ ความหมายของงานศิลปะที่แสดงออกผ่านรูปทรงทางศิลปะ (Artistic Form) เนื้อหาของงานศิลปะแบบรูปธรรม เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของเรื่องแนวเรื่อง และรูปทรง เนื้อหาของงานแบบนามธรรมหรือแบบนอนออบเจ็คทีฟ

รูปทรงที่แสดงเนื้อหาหรือความหมายของงานศิลปะได้ จะต้องเป็นรูปทรงที่เป็นศิลปะเท่านั้น หมายถึง เป็นรูปทรงที่ศิลปินได้สร้างขึ้นจากทัศนธาตุต่างๆ อย่างมีเอกภาพ รูปทรงที่มีคุณลักษณะเช่นนี้จะให้เนื้อหาที่ประกอบด้วยอารมณ์ความรู้สึกทางสุนทรียภาพ

เนื้อหาอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ เนื้อหาภายใน หรือเนื้อหาทางรูปทรง กับเนื้อหาภายนอก หรือเนื้อหาทางเรื่องราวหรือทางสัญลักษณ์ เนื้อหาภายในเป็นเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรง เป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง เนื้อหาประเภทนี้จะให้อารมณ์ทางสุนทรียภาพแก่ผู้ดู เป็นอารมณ์ทางศิลปะที่บริสุทธิ์ ไม่มีอารมณ์อื่นๆ ในประสบการณ์ของมนุษย์มาเกี่ยวข้องด้วย เป็นลักษณะจิตวิสัยของศิลปินเป็นพลัง ความรู้สึกส่วนตัว เป็นบุคลิกภาพหรือแบบรูปธรรมที่มีเรื่อง เช่น คน สัตว์ วัตถุ สิ่งของ หรือเหตุการณ์นั้น เป็นเนื้อหาที่เป็นผลสืบเนื่องจากเนื้อหาภายใน ดังนั้นในงานแบบรูปธรรมจะมีเนื้อหาภายในและภายนอก ให้อารมณ์ทั้งทางศิลปะและอารมณ์อื่นๆ ควบคู่กันไป แต่ในงานแบบนามธรรมจะมีเนื้อหาภายในเพียงอย่างเดียว ให้อารมณ์ทางศิลปะที่บริสุทธิ์ โดยไม่มีอารมณ์ที่มนุษย์รู้จักมาก่อนเจือปน มีแต่ความเิบอาบ ปีติบริสุทธิ์ และสูงส่ง

2.1.1 มวลและปริมาตร (Mass and Volume)

การรวมตัวของเส้นและรูปทรงต่างๆ เข้าด้วยกันเป็นกลุ่ม ทำให้ดูเป็นหมวดหมู่แล้วมีน้ำหนัก เกิดความรู้สึกหนักแน่น ทึบตัน เช่น การสร้างสรรค์งานประติมากรรมโดยปริมาตรเป็นกลุ่มก้อนขึ้นซึ่งมีเส้นและรูปร่าง รวมทั้งขนาดต่างๆกันทำให้ภาพรวมดูแน่นหนาเป็นปึกแผ่น เป็นต้น

2.1.2 ที่ว่าง (Space)

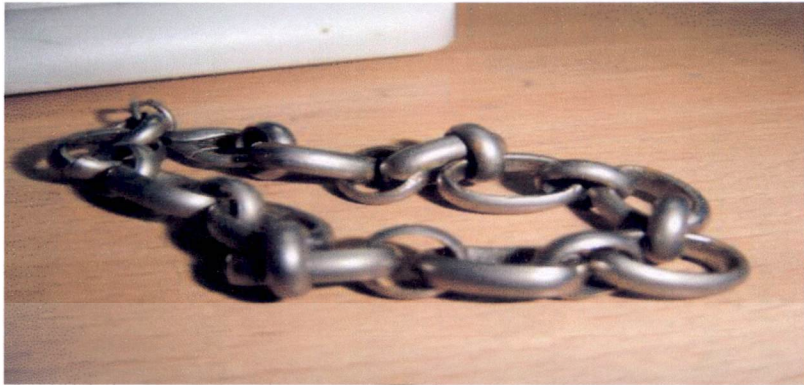
ที่ว่างที่เกิดขึ้นจริงทางกายภาพ (Physical) มีความกว้างความยาว ความหนา หรือความลึกที่สัมผัสได้จริง ได้แก่ วัตถุสิ่งของที่มีปริมาตร เช่น ประติมากรรม และสถาปัตยกรรมบริเวณว่างไม่มีขอบเขต ไม่สามารถจำกัดรูปทรงได้หรือบริเวณว่างที่เป็นรูปทรงภายในขอบเขตของมวล ที่ว่างทั้งสองมิติคือเป็นพื้นผิวที่แสดงความกว้างและความยาวและที่ว่างสามมิติ คือ เป็นพื้นผิวที่มีความกว้าง ความยาวและความหนาหรือความลึก หรือ ระยะห่างจากมวลหนึ่งกับอีกมวลหนึ่งจำกัดความของที่ว่างคือ

1. ปริมาตรที่วัตถุหรือรูปทรงกินเนื้อที่อยู่
2. อากาศที่โอบรอบรูปทรงอยู่

3. ระยะห่างระหว่างรูปทรง
4. ปริมาตรของความว่างที่ถูกล้อมรอบด้วยขอบเขต
5. พื้นที่ระนาบ (Panel) สองมิติที่จิตรกรใช้เขียนรูปลงไป
6. การแทนค่าของความลึกลงบนระนาบที่เป็นสามมิติได้แก่การเขียนรูปให้เห็นดวงตาว่ามีความลึก
7. ปฏิภาียรระหว่างรูปทรงที่มีผลต่อประสาทตาที่ว่างแบบนี้เห็นได้ชัดเจนในงานประติมากรรมแบบที่ปฏิภาียรระหว่างที่ว่างกับเส้นนำหน้าทำให้ผู้ดูเห็นผิวพื้นของงาน ตื้น นูน เว้า เป็นการสร้างความสมบูรณ์ในตัวเอง

2.2 อิทธิพลที่ได้รับจากธรรมชาติ

ครอบครัว เป็นสถาบันสังคมแรกเริ่มที่มีความสำคัญที่สุดเพราะเป็นสถาบันพื้นฐานที่มีบทบาทสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับมนุษย์ทุกคนในสังคม เป็นสถาบันแรกที่ทำหน้าที่ทางสังคมในการถ่ายทอดค่านิยม ปลูกฝังความเชื่อ สร้างเสริมทัศนคติ กำหนดบุคลิกภาพ วิธีประพฤติปฏิบัติตน รวมทั้งการสร้างบรรทัดฐานทางสังคมให้แก่ สมาชิกรุ่นใหม่ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศโดยรวม ครอบครัวจึงเปรียบเสมือนจักรกลขั้นแรกที่ทำหน้าที่หล่อหลอมบุคลิกภาพของบุคคลให้เป็นไปตามที่สังคมต้องการ นำไปสู่การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ขณะเดียวกัน ยังเป็นแหล่งให้ความช่วยเหลือ ดูแล เยียวยา บำบัด ฟื้นฟู ในยามที่ต้องเผชิญกับปัญหาวิกฤตที่มากกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของสมาชิกในครอบครัวอีกด้วย และครอบครัวยังถือเป็นหน่วยเศรษฐกิจย่อยที่สุดที่มีความสำคัญสูงต่อระบบเศรษฐกิจส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการผลิต การบริโภค และการอบรม ที่ต้องเริ่มจากครอบครัวก่อนทั้งสิ้น รวมทั้งเป็นรากฐานการสร้างชุมชนและสังคมที่เข้มแข็งอีกด้วย จึงนำเอาความสัมพันธ์ดังกล่าวมาเรียงร้อยไปสื่อทำงานประติมากรรม โดยมีสถาบันครอบครัวเป็นเนื้อเรื่องในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมหิน ศิลปนิพนธ์ชุดนี้ โดยมีรูปแบบของงาน เป็นห่วงโซ่ ซึ่งเป็นตัวแทนของสถาบันครอบครัว

ภาพที่ 2.1 อิทธิพลที่ได้รับ ข้อของโซ่

2.2.1 โซ่

จึงเป็นสัญลักษณ์ ทางสถาบันครอบครัว ซึ่งแสดงถึงความคล้องเกี่ยวกัน ผูกพันกันทั้งทางสายโซ่ ถึงแม้ว่าจะถูกทำให้ขาดออกจากกัน โซ่ก็ยังเป็นโซ่อยู่ดังเดิม ไม่มีอะไรมาแปลเปลี่ยนไปได้ สายสัมพันธ์ดังกล่าวจึงโอบไปด้วยความห่วงใย ความสามัคคี ปองคองต่อกัน จึงนำรูปแบบดังกล่าวมาสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรม

2.2.2 หินกับประติมากรรม

พื้นผิวของโลกส่วนใหญ่ (ประมาณร้อยละ 70) มีน้ำคลุม บริเวณพื้นที่ขนาดใหญ่ที่สุด เฉพาะมหาสมุทรแปซิฟิกเพียงแห่งเดียวคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ 30 ของพื้นผิวโลก ส่วนที่เป็นแผ่นดินแบ่งออกเป็น 7 ทวีป เรียงลำดับจากขนาดใหญ่ที่สุดจนถึงเล็กที่สุด ได้แก่ เอเชีย แอฟริกา อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ แอนตาร์กติกา ยุโรป และออสเตรเลีย ภูมิภาคที่เป็นแผ่นดินมีลักษณะแตกต่างกันมากมาย ที่เห็นเด่นชัดมีลักษณะเป็นเทือกเขา แม่น้ำและทะเลทราย เทือกเขาหิมาลัยในเอเชียและเทือกเขาแอนดีสในอเมริกาใต้ มีความยาวนับพันกิโลเมตร เทือกเขาหิมาลัยมียอดเขาสูงที่สุดในโลกอยู่ที่ยอดเขาเอเวอเรสต์ (8,848 เมตร) แม่น้ำยาวที่สุดได้แก่ แม่น้ำไนล์ในแอฟริกา (6,695 กิโลเมตร)

ข้อมูลเกี่ยวกับขนาดของพื้นผิวโลกยังมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านพื้นที่ รูปร่าง ขนาด และทิศทางการวางตัว ก่อให้เกิดลักษณะทางธรณีวิทยาของพื้นผิวโลกแต่ละแห่ง เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างและสภาพของโลก โดยเฉพาะหินชนิดต่างๆ มากมาย ที่ประกอบกันขึ้นเป็นชั้นเปลือกโลก มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เมื่อหินหลอมเหลวมันจะถูกดันผ่านเปลือกโลกขึ้นมาและจะแข็งตัว

สภาพอากาศและธารน้ำแข็งจะทำให้หินที่แข็งที่สุดแตกเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย ถูกพัดพาสู่ทะเลที่บดบวมเป็นชั้นๆ หินใต้ท้องทะเลจะถูกพัดพาลงไปยังเปลือกโลกและเกิดการเปลี่ยนแปลงต่อไปโดยความร้อนและความกดดัน ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติข้างต้นเป็นกระบวนการของวัฏจักรหิน (Cycle of Rock) ที่เป็นไปตามสภาพการณ์ของมัน ซึ่งประติมากรควรมีพื้นความรู้ในเรื่องหินดังกล่าวเพราะจะเป็นสาระที่เอื้อต่อการเลือกใช้หินและการสร้างสรรค์ประติมากรรม จากหินให้มีคุณภาพในท้ายที่สุดโดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.2.2.1 กระบวนการ (ก่อนมาเป็นก้อนหิน)

ในธรรมชาติมีกระบวนการที่สำคัญต่อการกำเนิดของหินอยู่ 3 อย่าง กระบวนการเหล่านี้เกิดขึ้นในขั้นตอนแบบเดิมซ้ำแล้วซ้ำเล่า อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจนเรียกว่าเป็น "วัฏจักร" ประกอบด้วย ปัจจัยเกี่ยวข้องกับแผ่นดินหรือในทางธรณีวิทยาเรียกว่า " เปลือกโลก " คือเปลือกหินที่ห่อหุ้มโลกทั้งใบเอาไว้ เปลือกนี้ไม่ได้เป็นเนื้อเดียวกัน มันแตกออกเป็น "เพลต" (Plate) เกือบ 20 ชิ้น อาจเปรียบเทียบได้ว่าเรากำลังอาศัยอยู่บนแพหินขนาดใหญ่ที่ลอยไปมาบนมหาสมุทรของ หินร้อนละลายที่อยู่ใต้เปลือกโลกลงไป ที่ขอบเขตเพลต เมื่อเพลตแยกออกจากกันจะมีการสร้างตัวขึ้นมาใหม่ จากหินร้อนเหลวหรือแมกมา (magma) ที่ถูกดันขึ้นมาแล้วเย็นตัวกลายเป็นเปลือกโลกใหม่หรือเมื่อเวลาที่เพลตกระทบกันอาจมีการจัดแผ่นดินให้ยกตัวขึ้นมาเป็นภูเขา หรืออาจดันให้แผ่นดินจมลงไปใ้ร่องลึกก้นมหาสมุทร และหลอมละลายกลายเป็นหินร้อนเหลวหรือแมกมาดังเดิม ตัวการสำคัญของวัฏจักรนี้คือ ความร้อนจากแกนกลางโลกที่แผ่มาทำให้หินร้อนเหลวในชั้นแมนเทิล* (Mantle) ได้เปลือกโลกเดือดพล่าน และไหลเคลื่อนไป ซึ่งจะมีพลังผลักดันให้เปลือกโลกเคลื่อนที่อย่างช้าๆ เกิดขึ้นของกระบวนการต่างๆ เหล่านี้มีอยู่ทุกวันไม่มีวันหยุดเพียงแต่มันเกิดขึ้น อย่างช้าๆ จนเราแทบจะจับมันไม่ได้

2.2.2.2 วัฏจักรหิน

อิทธิพลของโลกที่สร้างวัฏจักรการแปรสัณฐานของเปลือกโลก และดวงอาทิตย์ที่สร้างวัฏจักรน้ำ มีการทำงานอย่างผสมผสานกันจนเกิดภาวะสมดุล ได้ทำให้เกิดวัฏจักรของหินขึ้น วัฏจักรนี้เริ่มต้นจากหินร้อนเหลวในชั้นแมนเทิล หรือเปลือกโลกชั้นกลางเดินทางขึ้นมาใกล้ เปลือกโลกเป็นลำดับเหตุการณ์ต่างๆ ที่นำไปสู่การเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพ การทำลายสลายตัวและการปฏิรูปตัวของหิน อันเป็นผลของกระบวนการต่างๆ ทางธรณีวิทยา เช่น กระบวนการเกิดหิน จากหินหนืด การก่อร้อน การพัดพา การสะสมตัว การแข็งตัวเป็นหิน และการแปรสภาพ ตัวอย่างลำดับในวัฏจักรหินดังกล่าวคือการตกผลึกของหินหนืดเป็นหินอัคนีซึ่งต่อมาอาจถูกทำลาย หรือแตกสลายกลายเป็นสิ่งตกจม ต่อมาสิ่งตกจมเหล่านั้นแข็งตัวกลายเป็นหินตะกอน และเป็นไปได้ที่อาจถูกหลอมตัวกลายเป็นหินหนืดอีก

ครั้งหนึ่งโดยผลการแปรสภาพ ทั้งหินอัคนี หินตะกอนและหินแปร อาจมีการแปรเปลี่ยนกลับไปกลับมาได้ตลอดเวลา ถ้ามีการผุพัง สึกกร่อนหินทุกชนิดก็จะกลายเป็นตะกอน เมื่อตะกอนทับถมกันจนได้ที่ก็จะกลับมากลายเป็นหินชั้นหรือหินตะกอนอีกครั้ง

สิ่งสำคัญที่สุดพอๆ กับวัฏจักรทั้งสามก็คือ “เวลา” กว่าที่วัฏจักรแต่ละอย่างจะเดินทางมาจนครบกระบวนการ อาจใช้เวลานานเป็นแสนปี ล้านปี สิบล้านปี หรือพันล้านปี ดังนั้น หินแต่ละชนิดกว่าจะเดินทางมาปรากฏตัวให้เห็นนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย บางทีหากลองเปรียบเทียบอายุของคนเรากับหินโดยนำอายุอารยธรรมของมนุษยชาติทุกๆ อารยธรรมมารวมกัน อาจเทียบไม่ได้กับอายุของหินเพียงก้อนเดียว

2.2.2.3 ชนิดของหินทางธรณีวิทยา

หิน (Rock) คือ มวลของแข็งที่ประกอบด้วยแร่ชนิดเดียวหรือหลายชนิดรวมกันอยู่ตามธรรมชาติ แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ หินอัคนี หินชั้นหรือหินตะกอน และหินแปร ส่วน “แร่” (mineral) ธาตุหรือสารประกอบอนินทรีย์วัตถุเกิดขึ้นตามธรรมชาติและมีส่วนผสมทางเคมีคงที่ แร่ส่วนมากที่จะเป็นสารประกอบ เช่น ดินบุก ประกอบด้วยธาตุ Sn และ O เป็น SnO_2 ต่างกันตรงที่หินเป็นวัตถุที่เกิดจากการตกผลึกผสมผสานกันแร่หลายชนิด ดังนั้นหากหยาบวัตถุแข็งชิ้นมาก้อนหนึ่ง มันจะเป็นก้อนหินได้ก็ต่อเมื่อมันมีความแข็งมากไม่อย่างนั้นเราก็เรียกมันว่า “ก้อนดิน” (สิ่งผุพังจากหิน) และถ้านำไปตรวจสอบหาสารประกอบทางเคมีแล้วพบว่าวัตถุนี้ประกอบด้วยแร่เพียงชนิดเดียวเราก็จะเรียกว่า “ก้อนแร่”

2.2.2.4 แหล่งหิน

ลักษณะธรณีวิทยาของประเทศไทย ประกอบขึ้นด้วยหินหลายชนิดหลายประเภท ที่กำหนดอายุ การเปลี่ยนแปลงของหิน ตลอดจนลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยาของหินแตกต่างกัน และปรากฏแผ่กระจายอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ ของประเทศ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 5 เขต ตามสภาพ ภูมิลักษณะวรรณ (physiographic provinces) คือ

1. เขตทิวเขาภาคเหนือและภาคตะวันตก
2. เขตทิวเขาภาคใต้
3. เขตที่ราบสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
4. เขตทิวเขาภาคตะวันออก
5. เขตที่ราบลุ่มเจ้าพระยาและอ่าวไทย

¹สุชาติ เถาทอง. ประติมากรรมหิน 2549. หน้า140-145

ลักษณะทางธรณีวิทยาในพื้นที่ข้างต้น บางบริเวณชั้นหินจะถูกแรงกระทำทำให้บิดโค้ง คดงอ เนื่องจากอิทธิพลของการเคลื่อนไหวของเปลือกโลก ก่อให้เกิดเป็นแถบทิวเขาประกอบขึ้นด้วยชั้นหิน มีโครงสร้างทางธรณีวิทยาแบบโค้งงอ (Folded belt) และถูกตัดด้วยรอยเลื่อน (faults) แบบต่างๆ พร้อมกับการเกิดแทรกซอนของหินอัคนีจำพวกแกรนิต เข้ามาบรรจุกว้างตามช่องว่าง ซึ่งดินแทรกขึ้นมาหลายครั้งหลายหนในช่วงกาลเวลาต่างๆ กันและพร้อมกันนั่นเอง ชั้นหินที่คดโค้งเหล่านั้นจะถูกแปรสภาพ (metamorphism) โดยอำนาจของความร้อน และแรงกดดันทำให้หินชั้นบางส่วนกลายเป็นหินแปรขึ้นด้วย พื้นที่แหล่งหินที่ประกอบด้วยหินชั้นและหินแปรเป็นแถบโครงสร้างคดโค้ง (folded belt) นี้เป็นแถบทิวเขาแนวยาว; ประมาณเหนือใต้ ส่วนใหญ่มีอายุในยุคพาลีโอโซอิก (Paleozoic) ได้แก่ เขตทิวเขาภาคเหนือและภาคตะวันตก ติดต่อกันลงไปถึง เขตทิวเขาภาคใต้ จนสุดแหลมมลายู สำหรับบริเวณที่ประกอบด้วยชั้นหินทรายชั้นหินดินดานของยุคมีโซโซอิก (Mesozoic) วางตัวเรียงซ้อนกันเป็นชั้นหนา และชั้นหินเกือบอยู่ในแนวราบ เป็นส่วนของพื้นที่ที่ถูกยกตัวสูงขึ้นเป็นที่ราบสูงกว้างใหญ่ ซึ่งได้แก่ เขตที่ราบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือที่เรียกว่า ที่ราบสูงโคราช (Khorat Plateau)

ส่วนบริเวณตามขอบด้านตะวันตกและตะวันตกเฉียงใต้ของที่ราบสูงโคราสนี้ ชั้นหินมีโครงสร้างโค้งงอของมหายุคพาลีโอโซอิกปรากฏอยู่ และมีหินอัคนีภูเขาไฟไหลดันแทรกขึ้นมาพร้อมอยู่ด้วย ทิวเขาเหล่านี้ได้แก่ เขตทิวเขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนบริเวณศูนย์กลางของประเทศเป็น แอ่งแผ่นดิน (basin) ขนาดใหญ่เป็นที่สะสมของชั้นตะกอนอายุอ่อน คือชั้นหินมหายุคซีโนโซอิก (Cenozoic) ซึ่งประกอบขึ้นด้วยชั้นตะกอนของยุคเทอร์เชียรี (Tertiary) และตอนบนของชั้นตะกอนเหล่านี้จะถูกปกคลุมทับถมด้วยตะกอน กรวด หิน หินทราย และโคลนตมของยุคควอเทอร์นารี (Quaternary) พื้นที่บริเวณศูนย์กลางของประเทศนี้ เป็นพื้นที่ราบต่ำกว้างใหญ่มีความยาวออกไปในแนวเหนือใต้และแผ่กว้างออกสู่อ่าวไทย ได้แก่ เขตที่ราบลุ่มเจ้าพระยาและอ่าวไทย

หินชั้นและหินแปรทั้งหลายซึ่งพบแผ่กระจายและปรากฏอยู่ตามบริเวณต่างๆ นั้น ได้ถูกจัดลำดับให้เป็นหมวดหมู่ตามอายุแก่อ่อน ตามประจักษ์พยานที่มีความเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน สำหรับหินอัคนี พวกหินแกรนิต โดยการเกิดเป็นมวลหินอัคนี ปรากฏแผ่เป็นบริเวณใหญ่บ้าง เล็กบ้าง ติดต่อกันตลอดแนวทิวเขาด้านตะวันตกและบริเวณทิวเขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนการเรียง-ลำดับชั้นหินของประเทศไทยเป็นการจัดลำดับของหินชั้นและหินแปรทั้งหลายให้เป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระเบียบ เริ่มต้นจากชั้นหินมีอายุอ่อนที่สุด โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ตามลักษณะกำเนิดจากประจักษ์พยานของซากชีวิตริดดิคดาบราร์ฟ ชนิดหิน ลักษณะโครงสร้างและความสัมพันธ์ รวมถึงลักษณะที่หินถูกแปรไป ซึ่งปรากฏให้พบแตกต่างกันหรือคล้ายกันในแต่ละท้องที่ การแผ่กระจายของชั้นหิน บางแห่งชั้นหินปรากฏตัว ให้เห็นความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันได้ชัดเจนและมีขอบเขตกว้างขวางพอเพียงสามารถจะแบ่งเป็น

กลุ่มหิน (group) หมวดหิน (formation) และหน่วยย่อยๆ ลงไปได้อีกตามหลักเกณฑ์วิชาลำดับชั้นหิน (Stratigraphy)

เมื่อมองแหล่งผลิตก้อนหิน การเลือกพื้นที่ทางธรณีวิทยาเพื่อนำหินมาใช้ประโยชน์ทางอุตสาหกรรม อุตสาหกรรม หรือประติมากรรมหินเป็นศาสตร์ที่ลึกซึ้ง ต้องพิจารณาถึงปัจจัยในหลายประการ จำนวนของหินมีมากพอหรือไม่ คุณภาพของหินเป็นอย่างไร ระดับของความลึกของหินอยู่ในระดับใด เป็นต้น โดยเฉพาะถ้าผลิตก้อนหินสำหรับใช้กับการทำประติมากรรมยิ่งต้องได้รับการเอาใจใส่ความพิถีพิถันในการขุด ตัด เป็นพิเศษ เพราะต้องสังเกตจากพื้นที่หรือตัวหินก่อนว่ามีรอยไหม มีเส้นไหม ถ้าไม่มีเส้นก็ใช้ได้ บางครั้งส่วนผิวพื้นภายนอกหินไม่มีรอยไหม สิ่งบอกเหตุถึงรอยแตกร้าวภายในเนื้อหินให้เห็นได้ ช่างทำหินต้องใช้ภูมิรู้ และประสบการณ์ที่คร่ำหวอดกับงานหินมาอย่างยาวนาน ในการอ่านลักษณะทางกายภาพของหินตัวนั้นว่า มีคุณภาพดีพอหรือไม่ก่อนจะทำการขุดตัดต่อไป เพราะในกรรมวิธีนี้ไม่มีทฤษฎีใดบอกให้รู้ได้ล่วงหน้าว่าแหล่งหินบริเวณใด

มีเนื้อหินหนาแน่นไม่แตกร้าว ยิ่งกรณีเหมืองหินอาศัยวิธีการระเบิดหินลงมาใช้ หินก้อนนั้นอาจมีผลกระทบจากแรงอัดของระเบิดและเกิดรอยร้าวขึ้นภายในเนื้อหิน ช่างหินตามเหมืองส่วนใหญ่ มักเปิดหน้าหินด้วยการอาศัยหินที่โผล่ขึ้นมาจากผิวดิน ใช้การขุดตัดเหลี่ยมมุมของตอนหน้า หรือส่วนยอด แต่กรณีหินแร่ มีเนื้อวัสดุๆ นอนกันในที่ลึกๆ หรือมีน้ำหนักมาก ไม่สามารถเคลื่อนย้ายมาใช้ประโยชน์ได้ด้วยวิธีการขุดตัดแบบปกติ ต้องอาศัยเครื่องมือพิเศษ เป็นลูกโซ่หรือเลื่อยขนาดใหญ่ นำมาใช้ในโรงงาน เช่น คาร์ราราใน ทูสกานี (Tuscany) ใช้เครื่องขุดเส้นลวดตัดหิน เคลื่อนที่ไปสู่เหมืองหินภูเขา ด้วยการเคลื่อนตัวไปของระบบลูกรอกนำลวดตรงไปสู่หน้าผาหิน วิธีการตัดแบ่งด้วยเส้นลวดในเหมืองคล้ายกับสถานีหินซึ่งมีรางหลายรางสำหรับลัดหลักรถ และมีผงขัดและน้ำเป็นส่วนช่วยในการตัดก้อนหินของแต่ละชั้นตอน

ในการขุดตัดหินแกรนิต ต้องอาศัยโลหะแข็งสำหรับการตัดแบ่งก้อนหิน ประกอบด้วย หัวเจาะ ไชพาแรฟฟิน (paraffin) และเครื่องส่งกำลังดันจากอากาศอัด การตัดจะเริ่มด้วยการทำหินให้ค่อย ๆ ขาดและพัดพาเศษวัสดุให้ออกไป หรือหินมีน้ำหนักรวม มีขนาดใหญ่ ก็ใช้การตัดออกเป็นก้อนย่อยๆ ด้วยเครื่องมืออุปกรณ์หลายแบบ เช่น ค้อนลม หรือชะแลงลม (Yank hammer) และก้านเจาะเจาะนำลงไปเนื้อหินแกรนิตความลึกราว 3 หรือ 4 ฟุต (ประมาณ 1 เมตร) ใช้ลิ้ม * (wedges) หรือลิ้มแบ่งเสียบลงไปในรูตามแนวที่เจาะไว้หลังจากนั้นจึงใช้ค้อนตีลงบนโคนลิ้ม ให้ก้อนหินแยกออกจากกัน กรรมวิธีตัดหินแบบนี้ช่วยลดขนาดของก้อนหินให้ได้รูปทรงตามต้องการ การผ่าแผ่นหิน การผ่าหินมีกรรมวิธีหลายชนิด สัมพันธ์เชื่อมโยงกับเครื่องจักรกลตั้งแต่ในระบบอุตสาหกรรมไปจนถึงการอาศัยเลื่อยมือแบบต่างๆ นักแกะสลักหินควรมีพื้นความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือ อุปกรณ์ เหล่านี้ไว้บ้างเท่าที่

จำเป็น ทั้งนี้เมื่อถึงเวลาปฏิบัติงานจริง องค์ความรู้ในเรื่องดังกล่าวอาจอำนวยความสะดวกต่อการสร้างประติมากรรมหินได้อย่างคล่องตัว

ในระบบอุตสาหกรรม “เลื่อยแบบใช้ลวด” (wine saws) ตามวิธีการเดิมยังใช้กันอยู่สำหรับการผ่าแบบพื้นฐาน โดยลวดจะลากข้ามลงบนแท่งหินตามช่วงระยะของสายพานในขณะที่น้ำ และผงขัด ปกติเป็นทรายปัจจุบันเป็นคาร์โบรันดัม** (carborundum) จะตรงลงไปยังการผ่าและ ตัดตามขั้นตอน เลื่อยตัดแบบขวาง (Lateral saw) เหมือนกับเลื่อยชนิดมีกง (Hack saw) แบบเปลี่ยนใบได้ถูกนำมาใช้ในการตัดและผ่าหินด้วย ปัจจุบันส่วนปลายขอบใบตัดมีการต่อเข้ากับเพชร ติดกับโลหะทังสเตน* (tungsten) ช่วยเพิ่มความแข็งแรง และความคมในการตัดผ่ามากขึ้นใบตัดแบบนี้ถูกนำมาใช้ในการผ่าแผ่นหินคววละหลายชิ้นต่อครั้ง คล้ายกับการหั่นก้อนขนมปังทั่วไป นอกจากนี้เครื่องมือการผ่าหินยังมีการใช้จานเลื่อยขนาดใหญ่มีความสูงโดยเฉลี่ยราว 40 นิ้ว (โดยรอบ 1 เมตร) สูงมากกว่าคนปกติ ส่วนมากใช้ในเหมืองและโรงงานอุตสาหกรรม ขอบของจานเลื่อยมีเยื่อเป็นเพชร เวลาใช้งานจะมีน้ำเป็นส่วนประกอบ

2.2.2.5 ชนิดของหินสำหรับประติมากรรม

“หิน” มีรูปลักษณะและคุณลักษณะทางกายที่หลากหลายมาก เหมาะสำหรับการเลือกไปใช้สร้างประติมากรรม ได้แก่ ชนิดของสี ความแข็ง-ความอ่อน พื้นผิว-ลวดลาย เป็นต้น สีของหินประกอบด้วยสีแดง น้ำตาล และเทา ไปจนถึงออกทางสีขาว น้ำเงินและเขียว หินมีทั้งความแข็งแกร่งและความอ่อนนุ่มจนสามารถใช้เล็บขีดข่วนได้ อีกทั้ง พื้นผิวของหินบางชนิดมีลวดลายสวยงาม หลังจากได้รับการขัดแต่งเสร็จ บางชนิดมีแถว แนวเส้น เป็นด่างเป็นดวง หรือเป็นลวดลายสลับสีต่างๆ กันไป ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวต้องได้รับการเอาใจใส่ดูแล เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ประติมากรรมในท้ายที่สุด

ชนิดของหินสำหรับประติมากรรม ต้องพิจารณาถึงความหนาแน่นของเนื้อหิน ขนาดของปริมาตรหินที่มีความพอดีเหมาะสมพอดี และความแข็งแกร่ง สำหรับผู้ฝึกหัดอาจเริ่มจากก้อนหินมีเนื้ออ่อนนุ่มก่อน แล้วจึงค่อยพัฒนาไปสู่ชนิดของหินมีเนื้อแข็งเพิ่มมากขึ้นโดยสามารถประมวลชนิดของหินที่นิยมนำมาสร้างประติมากรรม ดังนี้

- หินอะลาบัสเตอร์ หินยิปซัม (แคลเซียมซัลเฟต) มีเนื้อเป็นสีขาวอ่อน โปร่งแสงหรือค่อนข้างโปร่งแสง เนื้ออ่อนจนสามารถตัดได้ด้วยเลื่อยมือ ขณะเมื่อแกะสลักจะเป็นรอยขีดข่วนได้ง่าย จะมีความคงทนต่อเมื่ออยู่ในที่ร่ม และต้องอาศัยการเก็บรักษาอย่างระมัดระวัง

- หินสบู่ เป็นหินแปรที่มาจากหินอัคนี มีส่วนผสมของแมกนีเซียมอยู่ในปริมาณมาก มีแร่ทัลก์ (talc) อัดแน่นในเนื้อลักษณะต่างๆ เป็นหินแกะสลักง่าย เนื้อคล้ายเทียนไขอ่อน ลื่นมือและขัด

ผิวให้มันดี หินสบู่ที่นำมาสลักได้แก่ "หินอัลเบอีน" (albeene) หินพอด (pots) หินสเตียไทต์ (steatite) เป็นต้น

- หินปูน เป็นผลึกหินลักษณะเป็นเกล็ดรวมตัวกันเป็นก้อนมีแคลเซียมคาร์บอเนตเป็นส่วนประกอบหลัก มีส่วนประกอบและแหล่งที่เกิดเช่นเดียวกับหินประเภทหินอ่อน ซึ่งเป็นหินปูนที่เปลี่ยนรูปเมื่อได้รับความร้อน ส่วนหินปูนมีเนื้ออ่อนกว่าและการสลัก ตัดหรือเจาะทำได้ง่ายกว่าหินอ่อน เมื่อขัดมันจะได้ผิวด้าน ซึ่งต่างไปจากหินอ่อนจะมีผิวมันวาวหลังการขัด กรณี หินปูนบางชนิดมีเนื้อแน่นสีค่อนข้างสดเข้ม หรือมีลวดลายสวยงามมักเรียกกันในชื่อที่ใช้เรียกหินอ่อน เช่น หินอ่อนเบทสวิต (Batesville Marble)* และหินอ่อนสีดำกับสีทอง หินปูนส่วนมากนิยมนำมาประติมากรรมมักมีสีครีม และเทาแบบหินปูนอูลิติค (Oolitic) เช่น หินปูนอินเดียนา และหินแคน ** (Indiana Limestone & Caen Stone) ประกอบด้วยเกล็ดของแคลเซียมคาร์บอเนตนี้รวมกันมีลักษณะคล้ายไขปลาขนาดเล็ก ๆ ส่วนหินปูนฝรั่งเศสมีชื่อเสียงที่สุดในหมู่ประติมากร ทั้งในด้านความงาม และคุณสมบัติที่สะดวกในการทำงาน หินสีครีมชนิดดีมีชื่อเสียงของฝรั่งเศสมีหลายชนิด เช่น เออวิล โลตาแรงกา นอร์มองโดเปอรอง หินปูนอิตาลี ชนิดคุณภาพดีจะมีสีดำ เนื้อเรียบ มีเส้นริ้วสีทองหม่น ๆ ลวดลายเป็นระเบียบ ถ้าแบบคุณภาพต่ำจะมีเนื้อไปทางสีน้ำตาลหรือเทาแก่ และมีลวดลายยุ่งเหยิง หินชนิดนี้บางครั้งเรียกว่า "หินอ่อนพอร์โต" (Porto หรือ Portor) ซึ่งได้จากเหมืองพอร์โตเวเนเร และจากเกาะพัลมาเรียที่อ่าวสเปเซีย ส่วนหินปูนอย่างดีของอเมริกา ได้แก่ หินปูนอินเดียนา หินอ่อนเบทสวิต หินสีเทาโนเลียนและหินปูนเท็กซัส (Napoleongray และ Texas Limestone) หินปูนชนิดอื่นๆ ได้แก่ ทูฟา* (Tufa) ซึ่งเป็นหินที่ใช้ในการแกะสลักประติมากรรมสมัยโบราณ

- หินอ่อน เป็นผลึกของสารประกอบคาร์บอนของหินปูน (แคลเซียมคาร์บอเนต) เป็นหินเนื้อละเอียด แน่น และผิวสามารถขัดให้มันได้ หินอ่อนเป็นหินปูนเปลี่ยนสภาพเนื่องจากความร้อน ดังนั้นจึงมีส่วนประกอบด้วยเคมีเช่นเดียวกับหินปูนเพียงแต่ต่างกันที่รูปลักษณะโครงสร้างภายนอกเท่านั้น หินอ่อนมีด้วยกันหลายชนิด และมีสีลึกลับหลากหลาย มีการทำเหมือง อยู่ทั่วไปในโลก เช่น ประเทศกรีซมีหินอ่อน ปาเรียน เพนเตลิก รอสโซแอนติโก และเอลูนิซีเนียน หินอ่อนชั้นดีจะโปร่งแสง มีเกล็ดคล้ายน้ำตาลในเนื้อหิน หินอ่อนคาร์ราราใช้กันมาตั้งแต่โบราณโดยเฉพาะในยุคกลาง และยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา หินอ่อนชั้นดีซื้อขายกันเพื่อใช้แกะสลักประติมากรรมมี 2 เกรด คือ Italian Statuary และ Bianco P. ส่วนหินอ่อนของกรีก (Pentelic marble) อยู่บริเวณเทือกเขาแพนดิกอน ไกลันครเอเธนส์ และเป็นหินอ่อนที่นิยมนำมาแกะสลักประติมากรรมและใช้สร้างโบสถ์วิหารกันสืบมาเป็นเวลานาน วิหารพาร์เทนอน ก็สร้างด้วยหินอ่อนเพนเตลิกนี้

- หินทราย เป็นหินมีรูพรุนซึ่งเกิดจากเม็ดทรายผนึกติดกันด้วยสารซิลิกา หรือสารอื่นๆ เช่น ออกไซด์ของเหล็ก ดินเหนียวหรือแคลไซต์ หินทรายมีหลายชนิด ส่วนใหญ่แกะสลักได้ง่าย ขณะขุดมาจากเหมืองใหม่ ๆ ด้วยเนื้อหินยังชุ่มน้ำอยู่ ซึ่งน้ำในเนื้อหินทรายจะเต็มไปด้วยแร่ธาตุต่างๆ มีผลให้ช่วยกันจับยึดเนื้อหินจนแข็งตัว

- หินแกรนิต เป็นหินเนื้อแข็งแน่นประกอบด้วยสารซิลิกาและซิลิเกต สลักได้ยากกว่า หินอ่อน หินทราย และหินปูน เหตุที่นิยมนำมาใช้เนื่องจากมีเนื้อแข็ง ทนทาน สามารถขัดมันและติดทนนาน หินแกรนิตมีสีออกทางสีเทา สีแดง และมีลวดลายในเนื้อหินแกรนิตเมื่อขัดผิวจะเห็นลวดลายในเนื้อหินคล้ายการ “จาร” ตัวอักษรบนศิลาจารึก

2.2.2.6 การเลือกหินในการแกะสลัก

มีข้อมูลเกี่ยวกับหินจำนวนมากตั้งแต่เรื่องของโครงสร้างทางธรณีวิทยา จนถึงสถานที่ตั้ง ข้อมูลดังกล่าวควรได้รับการแสวงหาและเรียนรู้สำหรับผู้ปรารถนาจะสร้างประติมากรรมจากหิน ข้อสำคัญการระวังไว้ก่อนถือเป็นความรอบคอบ อีกทั้งความรู้ที่เกี่ยวกับวัสดุสำหรับประติมากร ถือเป็นความรู้อันยิ่งใหญ่ ซึ่งองค์ความรู้เหล่านั้นอาจมาจากการสังเกตการณ์ต่างๆ เช่น จากวิธีการใช้หินในอดีตของมนุษยยุคโบราณทั้งในเชิงสถาปัตยกรรมและประติมากรรม ตามเงื่อนไขและข้อจำกัดของตัวเอง โดยสามารถหาหนังสือที่เกี่ยวข้องมาอ่านประกอบเพิ่มเติมได้

การเลือกหินสักก้อนไว้ใช้นั้นไม่ใช่เรื่องยาก ผู้ฝึกหัดควรเริ่มจากหินเนื้ออ่อนก่อน ส่วนผู้เคยสลักหินเนื้ออ่อนไปบ้างแล้ว ก็ควรขยับไปลองหินเนื้อแข็งดูบ้าง เช่น หินปูน หินทราย เป็นต้น และเมื่อสลักจนเกิดความชำนาญ ก็ควรพัฒนาไปสู่การสลักหินปูนกับหินอ่อนควบคู่กัน ในการสลักหินนั้นไม่จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับหินมากมาย และอาจใช้เครื่องมือแบบง่ายที่สุดก็ได้ “การลองทำ และพยายามทำงานอย่างมีสมาธิเป็นครูที่ดีที่สุด” อย่างไรก็ตาม การเลือกหินชนิดไม่เหมาะสมโดยขาดการแนะนำก็อาจทำให้นักสลักมือใหม่เกิดความท้อแท้และหมดกำลังใจได้

ดังนั้น การเลือกก้อนหินสำหรับประติมากรรมควรเลือกหินมีระดับความแข็งปานกลาง สำหรับการฝึกฝนทั้งของมือใหม่และมืออาชีพ โดยมีหินอะลาบัสเตอร์ หินเซอร์เพนทีน (Serpentine) หินทราย หินปูน หินแอฟริกัน วันเดอร์สโตน (African wonderstone) ฯลฯ เป็นชนิดของหินที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ส่วนหินอ่อนได้รับความนิยมจากช่างสลักมายาวนานตั้งแต่สมัยกรีก สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาจนถึงปัจจุบัน ตัวของมันมีความแข็งลดหลั่นกันลงมาจากแข็งที่สุด คือ หินเบลเจียนแบล็ค (Belgian black) อ่อนลงมาคือ เวอร์มอน (Vermont) และคาร์รารา ตัวอย่างหินอ่อนที่นำมาแกะสลักได้แก่ หินस्ताตุอริโอ (Statuario) หินโปรตุเกส โรส (Portuguese rose) หินไชนีส แบล็ค (Chinese

black) เป็นต้น หินอ่อนมีหลากหลายรูปแบบซึ่งสถาบันหินอ่อนแห่งสหรัฐอเมริกา ณ กรุงวอชิงตัน ดีซี ได้บันทึกหินอ่อนไว้และจำแนกตามสกุลของสีได้ถึง 256 ชนิด

หินอะลาบัสเตอร์ เป็นหินเนื้ออ่อน มีตั้งแต่ระดับเริ่มต้นถึงระดับสูง เป็นหินที่สวยงามและมีสีให้เลือกมากมาย มีลักษณะใสราวกับผลึกของหินอ่อน มีทั้งแบบโปร่งแสงและทึบแสง เฮนรี มัวร์ ครั้งหนึ่งเคยเขียนไว้ว่า เขาหลงใหลในหินอะลาบัสเตอร์ เหตุเพราะเมื่อคนมาดูผลงานที่เขาสลักจะสนใจความงามของเนื้อหินมากกว่าฝีมือของเขา หินอะลาบัสเตอร์เด่นที่สุด คือ สกulptures ที่มาจากโคราโด ซึ่งโลบ์สันก็ประสบผลสำเร็จจากการใช้หินชนิดนี้ อีกทั้งหินอะลาบัสเตอร์มีในทุกรัฐของโลก และมีสกุลที่แตกต่างกันตามแหล่งกำเนิด มีสีที่ได้รับความนิยมมาก ได้แก่ สีน้ำตาล เขียวปนแดง เทาหมอก น้ำผึ้ง หรือสีแทน สีส้มทึบแสงและโปร่งแสง สีเหลืองอมน้ำตาล เป็นต้น

หินตะกอน เป็นหินชนิดจำกั้อยู่ข้างในการนำมาแกะสลัก หากมีอยู่ชนิดหนึ่ง คือ หินปูน มีลักษณะเนื้อเกิดจากการรวมตัวกันเป็นวง ๆ คล้ายไข่ปลา เรียกว่า "อูลิติด" เป็นชนิดที่เหมาะสมสำหรับนำมาแกะสลักมาก มีสีเหลืองอ่อนหรือสีครีม และมีรูพรุน มีระดับความแข็งเป็น 2 เท่า ของหินอะลาบัสเตอร์ และหยากกว่ามาก ส่วนหินตะกอนเป็นหินที่เหมาะสมแก่การแกะสลักกลวดลายแบบดูยุ่งเหยิง รุนแรงและจะดีเยี่ยมสำหรับการแกะสลักแบบเน้นพื้นผิวโดยเฉพาะ ยิ่งไปกว่านั้นอาจนำมาขัดให้เป็นสีอ่อนแก่ได้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ใช้หินปูนอูลิติดดีที่สุดมาจากอินเดีย สหรัฐอเมริกา และเป็นหินอีกชนิดหนึ่งที่เหมาะสมแก่การนำมาแกะสลัก ส่วนหินปูนฝรั่งเศส หรือ หินแคนเป็นหินที่มัวร์นิยมมาก

หินทราย เกิดจากทรายเม็ดเล็ก ๆ รวมตัวกัน และประกอบกันขึ้นตามลำดับความแข็งต่าง ๆ กันออกไป ความแข็งของหินทรายจะต่างกันตามปริมาณของแร่ควอตซ์ หรือแร่ซิลิกาผสมอยู่ แร่ควอตซ์ยิ่งมากก็ยิ่งแข็ง ส่วนชนิดของสี อาจมีสีเทา แดง น้ำตาล น้ำเงิน หรือดำ ขึ้นอยู่กับแร่ธาตุที่ปนอยู่ หินทรายสำหรับการแกะสลักนั้นมีอยู่ทั่วไป ส่วนชนิดที่เหมาะสมนั้นมาจากอังกฤษ ฝรั่งเศส และแคนาดา ข้อควรคำนึงสำหรับนักแกะสลักหินทรายคือ ควรระวังเรื่องสุขภาพ เนื่องจากหินทรายมีซิลิกาผสมอยู่ การหายใจเอาซิลิกาเข้าไปนาน ๆ จะก่อให้เกิดโรคปอด ซึ่งหากจำเป็นต้องแกะสลักหินทรายควรใส่หน้ากากกันสารพิษป้องกันไว้ก่อน

2.2.2.7 เครื่องมือกล

เครื่องมือกลเป็นเครื่องมือทุ่นแรงประเภทหนึ่งสำหรับประติมากรรมหิน ส่วนมากจะใช้กับไฟฟ้าและลม ปัจจุบันเครื่องมือกลได้รับความนิยมจากประติมากรมากขึ้นมีการแกะและสลักหินต่าง ๆ กัน กรณีประติมากรมือใหม่หรือผู้เริ่มต้น เครื่องมือกลอาจไม่เหมาะสมกับการใช้งานด้วยมีข้อจำกัดของตัวเอง หากแต่มีประโยชน์มากสำหรับผู้มีประสบการณ์มาบ้าง ทั้งนี้เพราะแต่ละแบบของ

เครื่องมือกลสามารถอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานได้รวดเร็วและคล่องตัวกว่า ให้ผลสัมฤทธิ์สมบูรณ์แบบกว่าการใช้เครื่องมือที่ใช้ด้วยมือ ด้วยมีอุปกรณ์เสริมมากมายหลายชนิด และแบบให้เลือกใช้ ช่วยสนับสนุนการสร้างงานในวิธีการ หรือขั้นตอนที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน หรือแม้กระทั่งช่วยแบ่งเบากำลังงานของผู้ใช้ให้ลดน้อยลง ไม่ต้องออกแรงมากเช่นวิธีการเดิม อย่างไรก็ตามมีประติมากรบางส่วนยังคงพอใจกับการใช้เครื่องมือที่ใช้ด้วยมือตามกรรมวิธีที่เขาคุ้นเคย ทุ่มเทพละกำลังกายและใจอย่างมั่นคงตรงลงไปยังหินก้อนนั้นจนชิ้นงานเสร็จสมบูรณ์ โดยพวกเขาเชื่อว่ากรรมวิธีสร้างงานด้วยเครื่องมือแบบปกติเพียงอย่างเดียวเป็นการทดสอบและวัดถึง ความเข้มแข็งของจิตใจในการสร้างงานแบบค่อยๆ พัฒนาผลลัพธ์อย่างช้า ๆ มันเหมือนกับการฝึกสมาธิจิตตามหลักพุทธศาสนาไปพร้อมกันด้วย

เครื่องตัดและเครื่องขัด เป็นเครื่องมือกลใช้กับไฟฟ้า มีสมรรถนะในการตัดและการขัดเพื่อปรับผิวหน้าหินให้เรียบ มีหลายขนาดให้เลือกใช้ ตัวใหญ่นิยมใช้ในโรงงาน ส่วนการแกะสลักหินทั่วไป ใช้ขนาดย่อมลงมา ได้แก่ ขนาด 4 ½ นิ้ว น้ำหนัก 4 ½ ปอนด์ ขนาดของตัวเครื่องแบบนี้ เวลาใช้งานมีความคล่องตัว ยกถือได้ง่าย อีกทั้งเครื่องตัดรุ่นใหม่ ๆ มีการออกแบบกะบังกันเศษหินกระเด็นเข้าตัว ช่วยให้มีความปลอดภัยในการทำงานสูง พร้อมกับมีระบบเตือนเมื่อใช้งานหนักมากเกินไปโดยกินกำลังไฟฟ้าตั้งแต่ 5.2 แอมป์ถึง 15 แอมป์ หรือ 500 – 1500 วัตต์ นอกจากเครื่องมือหลักแล้ว ยังมีอุปกรณ์ประกอบกับตัวเครื่องตัดและขัด ดังนี้

เครื่องมือไฟฟ้า (Electric Tools) เป็นเครื่องมือกลชนิดหนึ่ง การใช้งานมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับ เครื่องมือที่ทำงานด้วยระบบอากาศอัด เครื่องมือบางตัว ได้แก่ ค้อนไฟฟ้า ความคล่องตัวและประโยชน์ใช้สอยหลายด้านไม่เท่าค้อนลม อีกทั้งมีน้ำหนักมากกว่าด้วยข้อดีมีอยู่บ้างคือ “ราคาถูก” โดยสามารถวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของเครื่องมือที่ทำงานด้วยระบบอากาศอัดและเครื่องมือไฟฟ้า

สว่านไฟฟ้า (Electric Drills) เป็นเครื่องมืออเนกประสงค์ที่สุด ทุกวันนี้แทบทุกหลังคาเรือนมีสว่านไฟฟ้าไว้ใช้ประจำบ้านเหมือนกับมีค้อน ตะปู และตะปูเกลียว อีกทั้งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างประติมากรรมหินได้เช่นเดียวกัน โดยต้องมีขนาดความเร็วของรอบอย่างต่ำ 1800 รอบต่อนาที นั่นหมายความว่า เป็นสว่านไฟฟ้าใช้ในอุตสาหกรรม ไม่ใช่แบบที่ใช้กันอยู่ตามบ้านทั่วไป สว่านไฟฟ้านอกจากใช้งานแบบปกติแล้วยังมีประโยชน์ อย่างยิ่งสำหรับการขัดเงาและการปรับใช้ร่วมกับหินขัดที่ติดเพลาและแท่งทรายได้อีกด้วย งานขัดซิลิกอนคาร์ไบด์ (Silicon carbide) สามารถนำมาต่อกับสว่าน เพื่อใช้ตัดเนื้อหินออกได้ แต่การใช้แบบนี้เป็นวิธีที่ยุ่งยากและไม่คล่องตัวควรเปลี่ยนใช้ “หัวเจียสายอ่อน” (Flexible Shaft) โดยส่วนของสายลมสามารถปรับองศาได้ตามต้องการ ข้อคำนึงในขั้นตอนนี้คือ ต้องใช้ดอกสว่านทำมาจากซิลิกอนคาร์ไบด์เท่านั้น เพราะที่มีจำหน่ายกันอยู่ทั่วไป ใช้สำหรับเจาะ

ไม้ซึ่งทำมาจากอลูมิเนียมออกไซด์ (Aluminum Oxide) และใช้เจาะหินไม่ได้ ก่อนซื้อควรตรวจสอบให้แน่ใจก่อนว่าเครื่องมืออุปกรณ์เหมาะสมกับการทำงานประติมากรรมหินหรือไม่

เครื่องมือแกะสลักหินที่มีคุณภาพมักนำเข้าจากอิตาลีด้วยเหตุผลว่า อิตาลีเป็นเมืองแกะสลักหินของโลก หมู่บ้านปิเอตราซันตา (Pietrasanta) ใกล้เมืองคาร์รารา เต็มไปด้วยห้องปฏิบัติการศิลปะและศิลปิน มีร้านขายอุปกรณ์งานช่างมากมาย สามารถหาและเลือกซื้อเครื่องมือแกะสลักหินที่ดีได้จากร้านค้ามากมายที่นี่ หรือไม่กี่หาจากร้านตัวแทนจำหน่ายโดยตรง ซึ่งร้านค้ามักมีตัวอย่างเครื่องมืออุปกรณ์นำเข้าจากอิตาลี รวมถึงเครื่องมือที่ผลิตขึ้นภายในประเทศให้เราได้เลือกใช้มากมาย อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็เครื่องมือนำเข้าหรือผลิตเองภายในประเทศล้วนต้องการดูแลรักษาทั้งสิ้นตามปัจจัย

ถุงมือเครื่องมือ (Tool Holders) เป็นอุปกรณ์ป้องกันเครื่องมือที่ใช้ด้วยมืออย่างดีที่สุด มีความสะดวกและใช้งานง่าย เพียงแค่เสียบเครื่องมือแต่ละชิ้นลงไปในช่องที่แบ่งช่องไว้ แล้วม้วนถุงเท่านั้นก็สามารถพกพาไปไหนมาได้อย่างสะดวก และปกป้องเนื้อโลหะได้เป็นอย่างดี การเก็บเครื่องมือไว้ในกล่องโดยไม่คำนึงถึงเรื่องความชื้นและไม่ระมัดระวังความเสียหายเป็นสิ่งควรหลีกเลี่ยง ซึ่งการเก็บเครื่องมือภายในถุงผ้าใบน่าจะดีกว่า เพราะเก็บได้เป็นสัดส่วนและพกพาสะดวก ประการสำคัญ ควรทำความสะอาดเครื่องมือหลังการใช้งานทุกครั้งด้วยการใช้น้ำมันจักรชนิดใดทางบาง ๆ เพื่อป้องกันสนิม นำมาใช้กับหินเนื้อแข็งได้ดี เช่น หินแกรนิตเป็นต้น ซึ่งเหล็กสกัดธรรมดาไม่สามารถกินเนื้อหินแกรนิตได้ หัวเหล็กจะงอทันที

2.2.2.8 ความปลอดภัยในการทำงาน

การแกะสลักหินมีธรรมชาติและกระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยพื้นที่กว้างขวางมีสภาพโล่งแจ้งและอากาศถ่ายเทได้สะดวก ปัจจัยดังกล่าวมาจากการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์หลายตัว เป็นต้นเหตุที่ก่อให้เกิดฝุ่น ผง ในขณะที่ทำงานมาก เช่น ใบทัดไฟฟ้า หรือใบขัด เป็นต้น ละอองผงหินจะลอยไปได้ไกลหลายสิบลเมตร สร้างมลภาวะแก่สภาพแวดล้อมโดยรอบเป็นอย่างมาก ข้อสำคัญฝุ่นหินที่เกิดขึ้นขณะทำงานนั้นจะลอยฟุ้งกระจายอยู่ตลอดเวลา ยิ่งถ้าการตัดหินดึงเครื่องตัดเข้าหาตัว ฝุ่นหินก็อาจจะตีเข้าหาหน้าหรือตัวของผู้ตัดโดยตรง ดังนั้น สถานที่สำหรับแกะสลักหินทำนองนี้ ควรมีพื้นที่กว้างขวาง มีหลังคาสูง และไม่ควรมีฝาปิดกันมิดชิดจนกระทั่งการระบายอากาศภายในไม่สะดวก ถ้าจะให้ดีต้องมีพัดลมขนาดใหญ่คอยเป่าฝุ่นหินให้กระจายออกไปในทิศทางตรงกันข้ามกับผู้ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งใส่หน้ากากป้องกันฝุ่นหินปกปิดนัยน์ตาม จมูกและปากให้มิดชิด

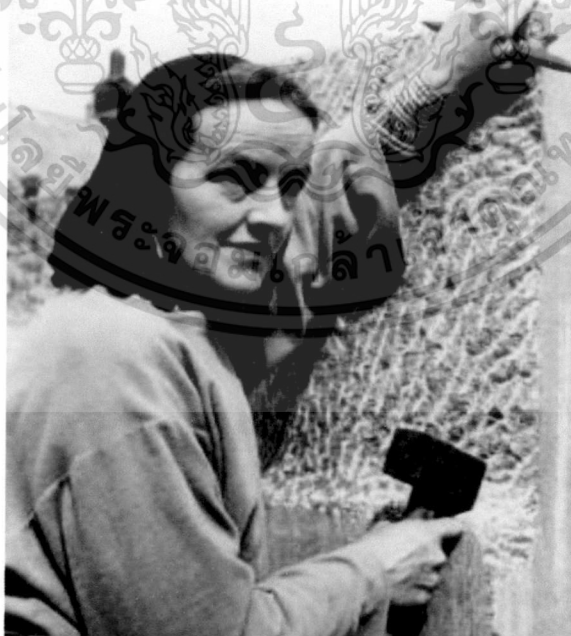
"การยกยกก้อนหิน" เป็นข้อควรระวังอีกประการหนึ่งและมักเป็นคำเตือนให้ใช้สามัญสำนึกในการปฏิบัติงานทุกครั้ง ความจริงแล้วมีวิธีการเฉพาะสำหรับช่วยแก้ปัญหาและไม่เกิดอันตรายต่อผู้ทำงาน

อีกด้วย เช่น ผู้ทำงานต้องไม่ยืนได้แห่งหินไม่ว่าจะมันใจโซหรือเชือกที่มัดแห่งหินได้แน่นเพียงใดก็ตาม มีคำแนะนำในการยกแห่งหินของ เลวิส (Lewis) ก็คือ ต้องให้หินขณะตกลงพื้นมันตัวได้ และต้องนึกว่ามันเป็นไปได้ที่โซอาจขาดหรือหลุดออกจากแห่งหิน วิธีป้องกันให้ใส่รองเท้าที่ทำด้วยเหล็กไว้ก่อน นอกจากนั้นไม่ควรยกหรือพลิกแห่งหินขนาดใหญ่ด้วยกำลังตนเองโดยลำพัง กล้ามเนื้อหลังอาจหลังจากอีกเสบได้ ต้องมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์เชิงกลที่สามารถช่วยถ่ายแรงได้บ้างหรืออย่างน้อยก็ใช้กลศาสตร์พื้นฐานง่าย ๆ เข้าช่วย

ดังนั้นการสร้างสุขนิสัยที่ดีในการทำย่อมช่วยให้นั้นมีสุขภาพพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ตามไปด้วย เพราะร่างกายคนเราไม่เหมือนเครื่องจักรจะใช้งานหนักอย่างไรก็รับได้ ถึงแม้เครื่องจักรเองก็ตาม พอใช้ไปสักระยะหนึ่งก็จะต้องพักเข้าโรงซ่อม ดูแลปรับเปลี่ยนอะไหล่ น้ำมันเครื่องและตรวจสภาพความพร้อมเป็นระยะ ๆ ดังนั้น เรื่องของสุขภาพและความปลอดภัยของผู้ทำงานจึงควรได้รับการใส่ใจและดูแล เพื่อให้ประติมากรมีชีวิตยาวได้สร้างประติมากรรมหินต่อไปนาน ๆ ดังที่ใจปรารถนา ให้ตัวหินเกื้อกูล ส่งเสริมมโนภาพหรือจินตภาพที่ยังสลัวราง ไม่แจ่มชัด ให้ปรากฏรูปร่างหรือรูปทรงขึ้น

2.3 อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน

2.3.1 บาร์บารา เฮพเวิร์ท

ภาพที่ 2.2 บาร์บารา เฮพเวิร์ท (BARBARA HEPWORTH ค.ศ. 1903-1975)

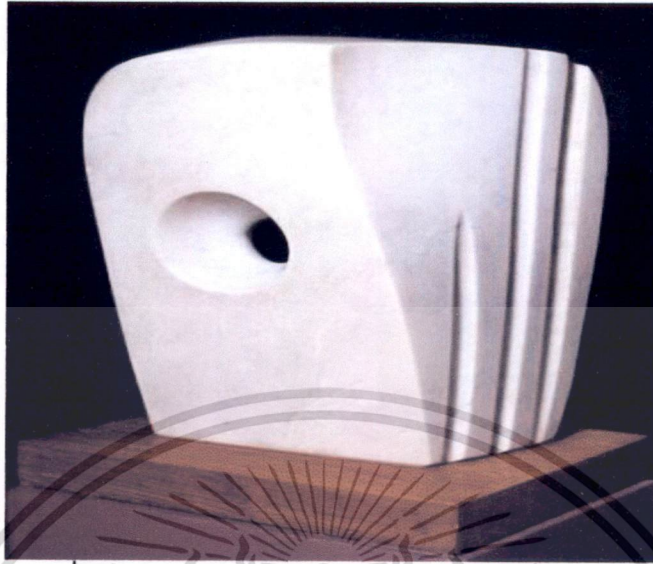
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บาร์บารา เฮฟเวิร์ท เป็นประติมากรหญิงชั้นนำคนหนึ่งของอังกฤษ เกิดที่เวสต์ฟิลด์ ใน ยอร์คเชอร์เมื่อปี ค.ศ.1903 เป็นคนรักธรรมชาติ และศิลปะมาก มาตั้งแต่เยาว์วัย เฮฟเวิร์ทได้ เข้าเรียนประติมากรรมในโรงเรียนศิลปะที่ลิตส์ ต่อจากนั้นในปี ค.ศ.1921-1924 ได้เข้าศึกษาในราช วิทยาลัยศิลปะกรุงลอนดอน จึงได้พบกับแฮร์รี มัวร์ ซึ่งเรียนมาก่อน เธอได้รับทุนไปศึกษาต่อที่อิตาลี ทำให้เกิดความประทับใจในงานศิลปกรรมของศิลปินอิตาเลียนมากโดยเฉพาะไมเคิล แอลเจโล

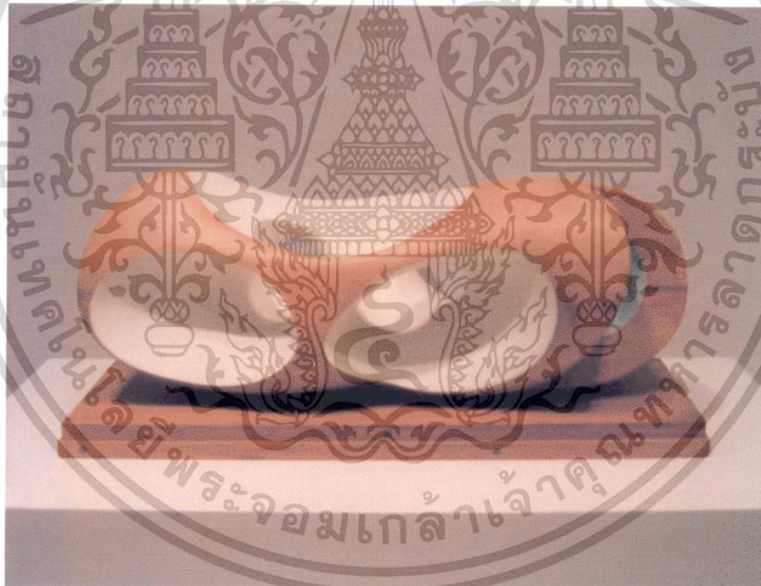
ในปีค.ศ. 1930 เฮฟเวิร์ท สมรสกับเบน นิโคลสัน ซึ่งเป็นจิตรกร และในปี ค.ศ. 1932 เธอเดินทางไปปารีสจึงได้รู้จักและคุ้นเคยกับอาร์ป และบรานคูซ สองประติมากรร่วมสมัยคนสำคัญ ทั้งยังได้รู้จักกับปีกัสโซ ศิลปินเอกอีกด้วย เมื่อกลับจากอังกฤษจึงได้ทำงานประติมากรรมตามแนวทาง แต่ยังคงมาทำงานประติมากรรมที่กรุงปารีส ซึ่งเธอแสดงออกในด้านวาดเส้นมากกว่าทางประติมากรรม

เฮฟเวิร์ท เป็นศิษย์ร่วมสำนักกับแฮร์รี มัวร์ และนับถือยกย่องมัวร์ตั้งอาจารย์ผู้หนึ่งแต่งงาน ของเฮฟเวิร์ทมีรูปแบบเฉพาะตน มีอารมณ์แสดงออกเป็นพิเศษ เช่นแสดงความลึกลับ เย็นชา ความสงบเสียบไม่ไหวติง พิถีพิถันในด้านของฝีมือและความคิดนิยมที่สร้างงานด้วยไม้ หินอ่อน รูปแบบ ของงานเปลี่ยนอยู่เสมอ ส่วนเนคนั้นก็คล้ายประติมากรรมชิ้นเยี่ยมอื่นๆ คือความรู้สึกส่วนใหญ่จะ คล้อยตามสภาพของวัตถุแต่ละชนิดว่าเหมาะสมกับรูปแบบใด เช่น มีการสร้างรูปทรงภายนอกให้ดู เรียบง่ายบริสุทธิ์ แล้วมีรูปทรงที่ต้องการอยู่ภายในรูปทรงภายนอกนั้นอีกทีหนึ่ง เป็นต้น

ผลงานของบาร์บารา เฮฟเวิร์ท ปรากฏอยู่ตามพิพิธภัณฑ์ชั้นนำของโลก และตามสถาน สะสมงานศิลปะส่วนตัวอีกหลายแห่ง นับตั้งแต่ ปี ค.ศ.1936 เธอได้พำนักอยู่ที่เซนต์ ฮีฟ มณฑลคอร์ วอลล์

ภาพที่ 2.3 ผลงานประติมากรรมหินอ่อน บาร์บารา เฮฟเวิร์ท

ภาพที่ 2.4 ผลงานแกะไม้ บาร์บารา เฮฟเวิร์ท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.2 ชีวา โกมลมาลย์

ภาพที่ 2.5 ชีวา โกมลมาลย์ (พ.ศ.2491-2551)

ชีวา โกมลมาลย์ ใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในป่าเขา และได้นำเทคนิคแกะหิน ซึ่งเป็นวัสดุหาได้ง่ายในธรรมชาติ มาประสมกับความประทับใจในผลงานประติมากรรม ซึ่งเน้นความลึกลับ และความเชื่อของมนุษย์ ประติมากร ที่มีความรักในศิลปะโดยเป็นส่วนตัว ได้ฝึกฝนด้านประติมากรรมกับคุณมีเซียม ยิปอินชอย ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในป่าเขา โดยเฉพาะป่าเขาเมืองกาญจนบุรี บางกระสอ บอกกับความประทับใจในผลงานแบบ Primitive จึงแนวคิดดังกล่าวมาประสมกับเทคนิคแกะหิน ซึ่งเป็นวัสดุหาได้ง่ายในธรรมชาติ อีกทั้งการแกะหินนั้นก่อให้เกิดเสียงซึ่งเขารู้สึกที่ทำให้ตนเองได้ใกล้ชิดธรรมชาติมากขึ้น ผลงานมีทั้งงานสลักหิน แกะไม้ และวาดเส้น

ชีวา เน้นทำงานประติมากรรมหิน ความเชื่อของมนุษย์ ฟอรัมของมนุษย์ เช่น โบหน้า เทคนิคที่ชีวา ใช้คือ การแกะหินโดยไม่ใช้เครื่องมือที่รุนแรง เช่น เครื่องตัดหิน เครื่องเจียหิน เครื่องเจาะหิน กระแทกหิน เป็นต้น ชีวานำหินที่หาได้ตามธรรมชาติมาคิดตามรูปแบบฟอรัมที่หาได้ และสลักตามจินตนาการของหินที่ธรรมชาติที่มีอยู่จริง

ชีวา มีแนวคิดที่ลึกซึ้งและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนเป็นอย่างมาก งานของชีวา จะพบได้ว่าไม่ขนาดของผลงานที่ใหญ่โตมากนัก พอที่จะเคลื่อนย้ายได้สะดวก ตามวิถีของตน ในการสลักหินนั้น ชีวา จะใช้สมาธิ ความนิ่ง และอยู่กับตนเองเป็นส่วนใหญ่ ที่ประติมากรสถาน จังหวัดกาญจนบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประติมากรสถาน อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี ชีวาเดินทางไปกลับด้วยรถไฟชั้น 3 สายธนบุรี-น้ำตก (ทางรถไฟสายมรณะ) ก่อนวันที่จะเสียชีวิต 5 ธันวาคม 2551 ได้บอกว่าพຽນี้จะกลับบ้าน เพราะชีวาจะรู้สึกว่ที่นี่คือบ้าน คือที่ของชีวา ที่ดินที่เก็บเงินจากการขายผลงาน เก็บเล็กผสมน้อยเพื่อซื้อที่ดินผืนนี้มาครอบครอง ชีวา เคยอาศัยมาหลายที่แล้ว แต่การให้เหตุผลว่ทำไมถึงเลือกเมืองกาญฯ ก็เพราะว่ ที่นี่มีภูเขา ต้นไม้สายน้ำและก้อนหิน ก้อนหิน คือวัสดุดิบในการทำงาน หินที่นี่มีหลายแบบ หลายสี หลายเนื้อให้เลือก งานของชีวาจึงมีหินหลายอย่าง ชีวาชอบเดิน การเดินมักได้เห็นอะไรหลายๆ อย่าง และที่สำคัญ คือได้เห็นก้อนหินที่สามารถเอามาทำงานได้

ณ ตราบโดลมหายใจระววยรินของพุกษา

แห่งแผ่นดินลมเหนือผัดผ่าน

และก่อกำเนิดเป็นดอกผลเมล็ดพันธ์ยั่งยืน

ตราบนั้นสองมือของข้ากระชับมั่นด้วยพลังแห่งชีวิต

ประติมากรยักรหน้าผอนและเหล็กสกัดลงบนแท่งศิลา

เพื่อประจักษ์พยานทางพุทธิปัญญาว่ยังมีบุรุษหนุ่ม

ผู้ซึ่งทุ่มเทวิญญาณหล่อหลอมตนเอง

เข้ากับหินผาฝากไว้ ณ พื้นพสุธา

ด้วยรู้ว่พลังในการสร้างสรรค์ของข้า

ได้เชื่อมกับพลังเนรมิตของพระองค์

ภาพที่ 2.6 ผลงาน ความบริสุทธิ์แห่งรูปทรง 6x4x4.4 นิ้ว หินอ่อนสีเหลืองจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ 2534 (ค.ศ.1991)

ด้วยนิยามที่ว่า ภาษาศิลปะวิถีทางแห่งรูปทรงไม่มีวันล้าสมัย ไม่มีวันตายและไม่มีวันจบสิ้น ทำให้ผลงานประติมากรรมรูปนี้ดูอบอุ่นนุ่มนวลสบายตาและยังน่าสัมผัสได้ มีรูปลักษณ์คล้ายดัง เมล็ดพืชที่ยังอ่อนฝังตัวอยู่ในเปลือกแข็งที่ห่อหุ้มปกป้องมลทินความสกปรกทั้งหลาย ขณะที่เราบรรจงแกะเปลือกนอกเปิดออกดูเมล็ดภายในก็จะพบความสดสะอาดบริสุทธิ์แห่งรูปทรงนั้น ตัวอย่างรูปทรงชนิดนี้มีอยู่ในพืชผัก ผลไม้ เช่น มะม่วง ขนุน ถั่ว ฯลฯ หรืออีกนัยหนึ่งรูปทรงนี้คล้ายคลึงกับรูปร่างเด็กอ่อนที่อยู่ในท้องมารดา ((Embryo) ซึ่งกำลังเจริญเติบโตรอการกำเนิดเป็นทารกที่สมบูรณ์ ฉะนั้น ลักษณะงานที่สร้างสรรค์ออกมาจึงเป็นรูปทรงคือก้อนกลมง่าย ๆ และมีพื้นผิวเรียบละมุนละมัย ประดุจดังก้อนกรวดหินตามธรรมชาติในลำธารสายน้ำไหล ซึ่งถูกขัดเกลาตบแต่งมาเป็นอย่างดีมีความ ประณีตงดงาม สรุปลงที่ว่า งานประติมากรรมสลักหินที่ชื่อ ความบริสุทธิ์แห่งรูปทรง รูปนี้สะท้อนถึง ความมีชีวิตที่สดสะอาดความบริสุทธิ์ผุดผ่องของสรรพสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติเป็นงานศิลปกรรมอัน ทรงคุณค่า ซึ่งท่านสามารถรับรู้ได้จากการชื่นชมด้วยสายตาและด้วยการสัมผัสอย่างอ่อนโยนทะนุถนอม ทำให้บังเกิดความรู้สึกที่เป็นความสุขและปิติเอบอ้มในดวงใจตราบชั่วกาลนาน

²ชีวา โกมลมาลัย ประติมากร. สัมภาษณ์ 25

2.3.3 ปานเทพ มณีรัตน์จรัสศรี

ภาพที่ 2.7 ปานเทพ มณีรัตน์จรัสศรี(พ.ศ.2510 – ปัจจุบัน)

ปานเทพ มณีรัตน์จรัสศรี ศึกษาศิลปะจาก Academia bi belle Arti carara' Italy 1992 จากความรู้สึกที่ได้ผสมผสานกับความคิดก่อให้เกิดเป็นแรงผลักดัน เกิดความวิริยะในการสร้างสรรค์แห่ง “จินตนาการ”

ฉัน...ดึงเอาสิ่งที่เรียกว่า “นามธรรม” ซึ่งเป็นความรู้สึกภายในที่มีอยู่ ในตัวเองออกมาสื่อให้เห็นผ่านรูปทรงต่างๆที่มีรูปร่างอิสระมีจังหวะของความโค้งมน เปรี้ยวบาง มีความกว้างความหนา มีความลึกซึ้งในสัดส่วนปริมาตรที่สอดคล้องประสานสัมพันธ์กับความรู้สึกที่มีอยู่ การจินตนาการตามความรู้สึกที่ประทับใจในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เทคนิคที่ ปานเทพ ใช้นั้นคือการแกะหินอ่อนแต่เพียงอย่างเดียว และใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพสูงประกอบด้วยใช้เครื่องทุ่นแรงหลายชนิด เช่น เครื่องตัดหิน เครื่องเจีย เครื่องเจาะ เครื่องลบ ปานเทพใช้แรงบันดาลใจจากธรรมชาติถ่ายทอดมาจากอารมณ์ความรู้สึก และจินตนาการจากแรงบันดาลใจต่างๆ เครื่องมือที่ใช้จะมีความทันสมัยและราคาสูง ผลงานของปานเทพ ส่วนใหญ่

เป็นไปในลักษณะของแนวนามธรรมอาศัยฟอร์มและรูปทรง ผลงานของปานเทพส่วนใหญ่มีขนาดใหญ่และมีน้ำหนักมาก

³ปานเทพ มณีรัตน์จรัสศรี, 8 สิงหาคม. ประติมากร. สัมภาษณ์, 2553.

ภาพที่ 2.8 แสดงผลงานเดี่ยว ปานเทพ มวีรัตน์จรัสศรี

ภาพที่ 2.9 แสดงผลงานเดี่ยว ปานเทพ มวีรัตน์จรัสศรี

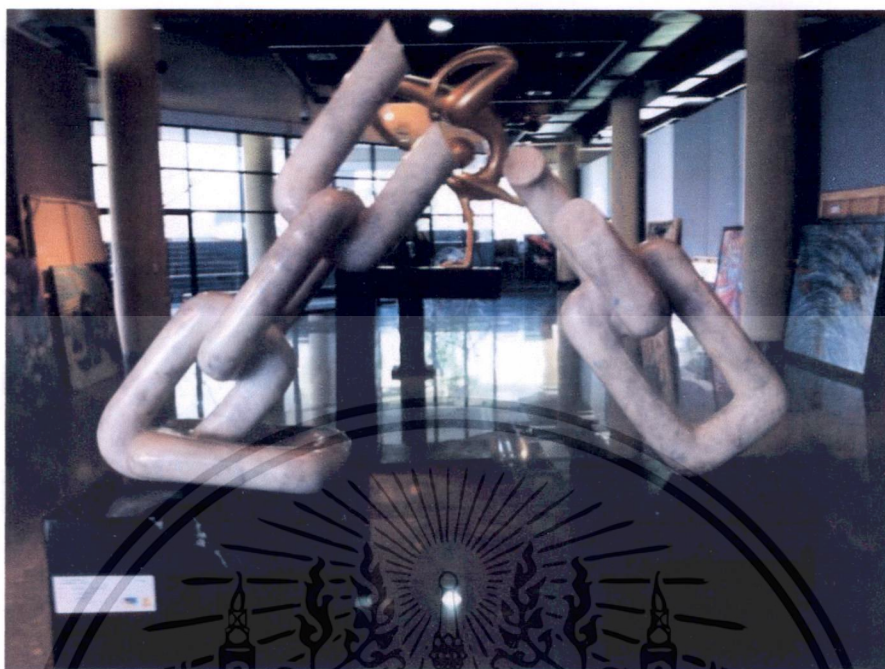
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพผลงานก่อนทำศิลปนิพนธ์

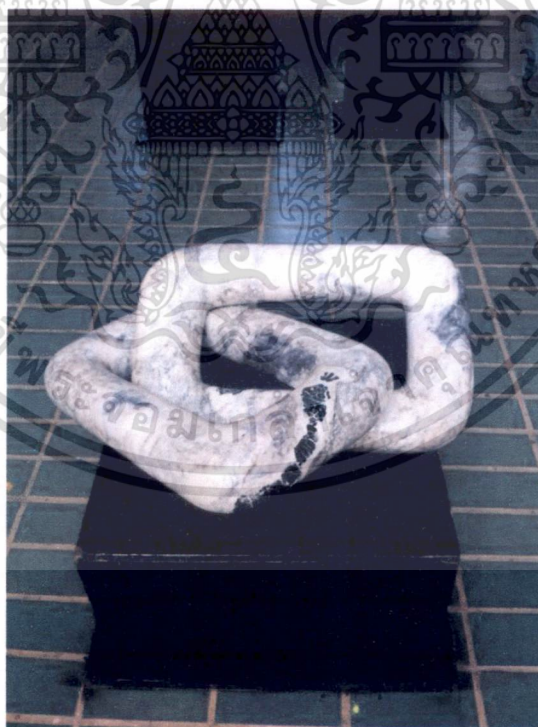

ภาพที่ 2.10 ผลงานประติมากรรมชุดก่อนศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.11 ผลงานประติมากรรมชุดก่อนศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 2.12 ผลงานประติมากรรมชุดก่อนศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

การศึกษาเพื่อให้เข้าถึงองค์ความรู้แบบกระบวนการของประติมากรรมหิน การค้นคว้าให้ได้ อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นเพื่อให้องค์ความรู้และสาระเกี่ยวกับกรรมวิธีการประติมากรรมหินในปัจจุบัน มีความชัดเจน มองเห็นภาพขั้นตอนการแกะสลักหินได้ชัดเจนขึ้น

ประติมากรรมหินนั้น เป็นการทำงานจากรูปทรง 3 มิติ โดยวิธีการจัดเนื้อวัสดุที่ไม่ต้องการ ออกไปจนเหลือเฉพาะรูปทรงที่ต้องการ ประติมากรรมนอกจากจะรู้จักการใช้เครื่องมือในวิธีการแกะ ขุด ตัด ทอน และสกัดเอาเนื้อวัสดุออก มีความรู้ลักษณะของเนื้อหินทางของหิน ยังต้องรู้การใช้เครื่องมือ พร้อมกันไปด้วย ทุกวิธีการต่างๆ ล้วนมีข้อเสียพอกัน คงไม่สามารถสรุปได้ว่า วิธีไหนดีที่สุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเป้าหมายในการใช้งานเป็นสำคัญ โดยพอประมวลสาระได้ดังนี้

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การวางโครงร่าง

เป็นแบบไว้ก่อนแทนดินเหนียว ชี้นำ การแกะสลัก มักอาศัยรูปทรงขนาดเล็กเหล่านั้นเป็น แบบอย่างสำหรับการจำลองหรือทำตามโดยใช้ขนาดรูปทรงขนาดเล็ก ที่มีความสมบูรณ์ด้วยตัวมันเอง มีมาตราส่วนที่กำหนดไว้ได้ นำมาใช้ประโยชน์สำหรับการขยายผลงานขนาดใหญ่ต่อไป ซึ่งประติมากร นิยมใช้ทั้ง 2 วิธี มีการเข้าถึงต่างกันและทำให้ผลลัพธ์ในขั้นสุดท้ายไม่เหมือนกันอีกด้วย เช่น วิธีอ้อมมัก สงวนรักษารูปทรงตามโครงขนาดเล็กอย่างเคร่งครัด โดยอาศัยกลไกจากเครื่องมือชี้ตำแหน่ง หรือ pointing สำหรับขยายให้รูปทรงใหญ่ขึ้น หรือใช้วิธีการขยายด้วยมาตราส่วนจากตาราง เป็นตัวกำกับ สัดส่วนอย่างพิถีพิถัน

การจับเครื่องมือ วิธีการใช้เครื่องมือ เช่น เหล็กกล้าปลายแหลม และเหล็กสกัด เครื่องมือตัวแรกๆ ของการใช้งาน ปกติใช้สำหรับโกลนรูปทั่วไปและใช้กับการสกัดมวลหินขนาดใหญ่ และเหล็กให้ออกจากแท่งหิน ซึ่งวิธีการใช้งานหรือวิธีการจับเหล็กของแต่ละคนอาจมีแบบอย่างการจับ ที่แตกต่างกันออกไปและบางคนยืนยันว่า วิธีการถือและการจับของเขานั้นเหมาะสมและถูกต้อง เนื่องจากมีการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษหลายชั่วอายุคน ซึ่งวิธีการใช้กลายเป็นความคุ้นเคยตามกัน มา เป็นต้น

3.2 ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการวิธีการลดขนาดหิน

วิธีการทอนก้อนหินให้มีขนาดย่อมลงตามรูปที่ต้องการเป็นกลวิธีที่มีแบบแผนและขั้นตอนในแต่ละกรรมวิธีบางวิธี เคยถูกใช้มาตั้งแต่ยุคโบราณ ปัจจุบันยังนิยมกันอยู่ เนื่องจากเป็นวิธีการลดขนาดหินที่ใช้ได้ง่าย ด้วยเครื่องมือแบบพื้นๆ กรรมวิธีไม่ยุ่งยากซับซ้อนจนถึงวิธีการอาศัยเครื่องมือกล มีกระบวนการวิธีและขั้นตอนมากพร้อมกับการลงทุนสูงด้วย ดังนั้น เพื่อให้ผู้เริ่มต้นแกะสลักหินมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องดังกล่าวสามารถนำไปปรับใช้กับการสร้างสรรค์ประติมากรรมต่อไป จึงขอจำแนกกระบวนการวิธีการลดขนาดหิน

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสกัดหิน

เป็นวิธีการนำเอาเนื้อหินออกเพื่อลดขนาดของก้อนหินให้ได้รูปทรงตามต้องการ กลวิธีนี้มักใช้ชั้นโกลนรูป หรือจับหยาบด้วยเหล็กประเภทต่างๆ โดยเหล็กแต่ละชนิด มีรูปลักษณะที่เอื้อต่อการสกัดหินได้ต่างกัน เช่น เหล็กปลายแหลม เหมาะสำหรับการตัดหิน หรือต้องการขุดเนื้อหินให้ได้เนื้อใหญ่ๆ ส่วนหัวใหญ่จะขุดจืดและกินเนื้อหินได้คราวละมากๆ เป็นกระบี่ๆ วิธีนี้อาจไม่เหมาะถ้านำไปใช้กับงานขนาดเล็กหรืองานที่เริ่มตั้งเค้าเป็นรูปเป็นร่างแล้ว เพราะหัวเหล็กจะควบคุมได้ยาก ขณะที่สมควรมองดูปลายหัวเหล็ก ไม่ใช่ที่โคน การมองที่ปลายจะสามารถควบคุมจังหวะทิศทางได้ง่ายและแม่นยำ พยายามตีโคนหรือหัวสกัดไปเรื่อยๆ ให้นำค้อนสัมผัสได้เต็มที่ และพยายามสกัดหาตำแหน่งให้ถูกต้องทุกครั้ง เมื่อเริ่มตีสกัดใหม่

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การเก็บแต่งหิน

ขั้นตอนการทำงานต่อจากการสกัดอาศัยสิ่วปลายแบน เหล็กปลายแหลม สิ่วซี่ฟัน ค้อนตอยหิน เป็นหลัก ในการเก็บแต่งวิธีนี้เป็นการลบเหลี่ยม เกลาผิวพื้นร่องรอย หลุม ป่อ อันเกิดจากเหล็กสกัดหรือเหล็กปลายแหลม ที่ได้ขึ้นรูปหยาบๆ ไว้ก่อนหน้านั้น วิธีการเก็บแต่งหินด้วยสิ่วซี่ฟันจะใช้การยกค้อนพร้อมกับยกสิ่วซี่ฟันขึ้น และตีค้อนลงเมื่อสิ่วซี่ฟันจรดลงบนหิน จังหวะขึ้นลงนี้ต้องประสานสัมพันธ์กันอย่างอัตโนมัติ การเก็บแต่งด้วยสิ่วซี่ฟันหน้าเหล็ก การตั้งหน้าเหล็กจะไม่เอียงมากเท่ากับสิ่วหน้าใหญ่ บางครั้งอาจตั้งฉากกับตัวหินก็ยังได้ถ้าต้องการพื้นผิวแบบเม็ดๆ ส่วนความคมของหน้าสิ่วซี่ฟันไม่ต้องคมมากเพื่อให้ผิวชิ้นงานมีความหยาบละเอียดตามต้องการทั้งแบบ เก็บหยาบ เก็บละเอียด ในขั้นนี้คง

ไม่สามารถบอกได้ว่า การเก็บแต่งหินปริมาณมากน้อยเท่าไรถึงจะเพียงพอ และเกิดความงามที่ลงตัว ด้วยเหตุว่าแรงปรารถนาของแต่ละคนมีความพึงพอใจไม่เท่ากัน ดังนั้น คำว่า “เสร็จสมบูรณ์และลงตัว” ในขั้นการเก็บแต่งหิน จึงเป็นคำถามที่ยังไม่ต้องการคำตอบในขั้นนี้ หากแต่หลังจากทำงานมากขึ้นคำตอบเรื่องนี้อาจจะชัดเจนไปเอง

3.5 ขั้นตอนที่ 5 การขัดเงา

เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการทำงาน ปกติอาจมีหรือไม่มีก็ได้ขึ้นอยู่กับรูปแบบและเนื้อหาของผลงานเป็นสำคัญ บางครั้งประติมากรรมอาศัยวิธีการเก็บแต่งผิวอย่างละเอียด แสดงความนวลเนียนของผิวพื้นที่ทดแทนได้ แต่บางกรณีอาจใช้การขัดเงาเข้ามาเสริมยิ่งช่วยให้ผลงานดูธรรมดา ไม่น่าสนใจ ให้กลับมีความตึงตาดองมากเพิ่มขึ้น กับทั้งยังเป็นตัวบอกอีกด้วยว่า ใครเป็นมืออาชีพหรือไม่ ก็วัดกันตรงนี้ ปกติแล้ว ศิลปินแต่ละคนจะปกปิดเคล็ดลับของตนไว้และพยายามศึกษากรรมวิธีจากผู้อื่นว่าใครมีอะไรดี เพื่อนำกลับมาปรับใช้กับผลงานตัวเอง

⁴นิคมชัย ศิลารุ่ง, 20 กุมภาพันธ์. ช่างทำหิน. สัมภาษณ์, 2553.

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 3.1 ภาพต้นแบบ ชินไท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

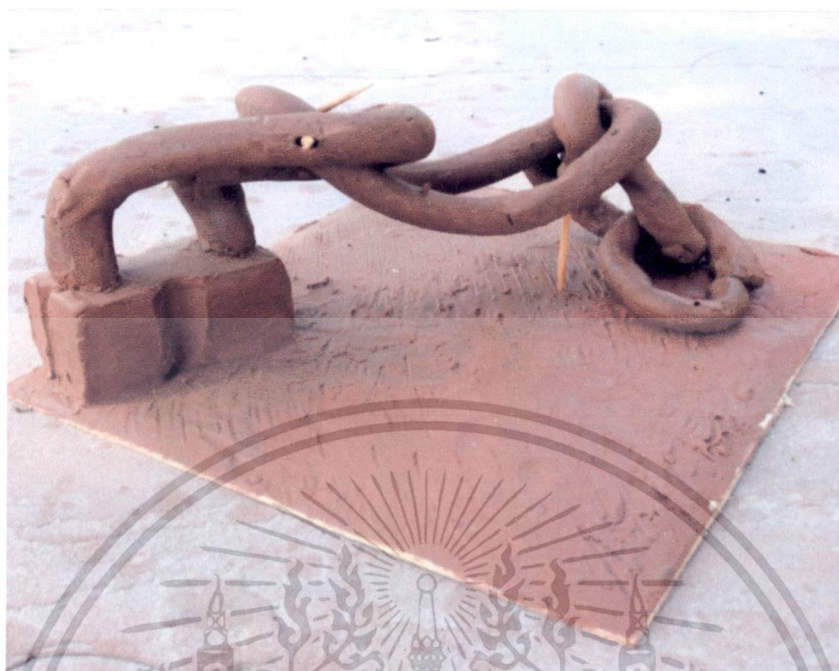

ภาพที่ 3.2 ภาพต้นแบบชิ้นที่ 2

ภาพที่ 3.3 ภาพต้นแบบชิ้นที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

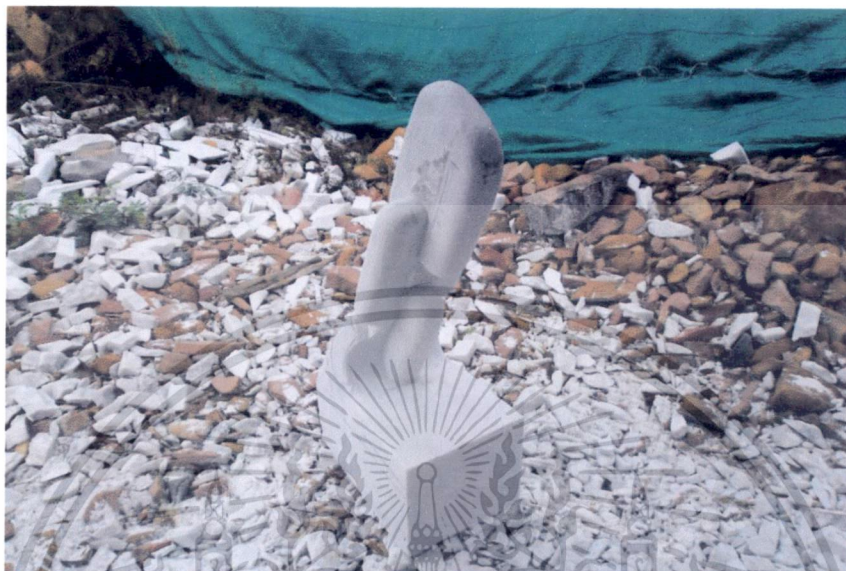
ภาพที่ 3.4 ภาพต้นแบบชิ้นที่ 3

ภาพที่ 3.5 ภาพต้นแบบชิ้นที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพที่ 3.6 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1

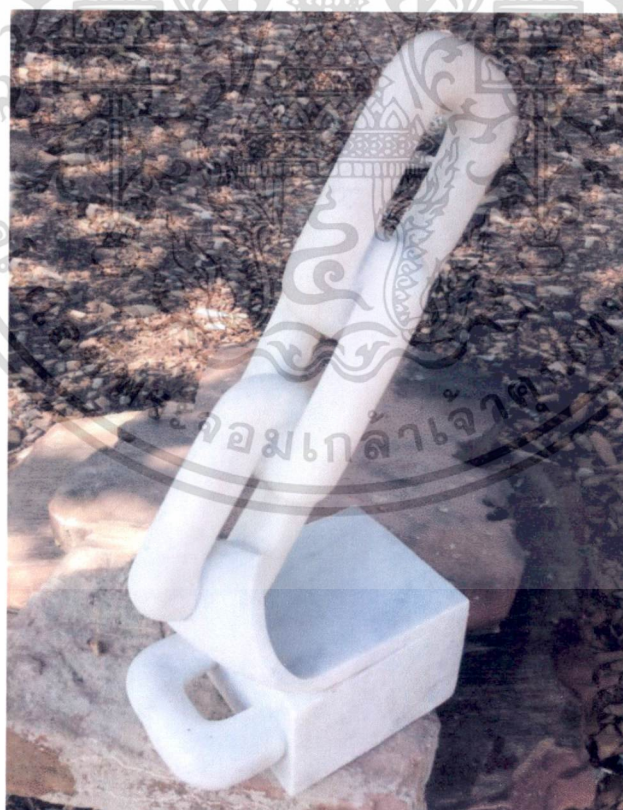

ภาพที่ 3.7 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.8 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1

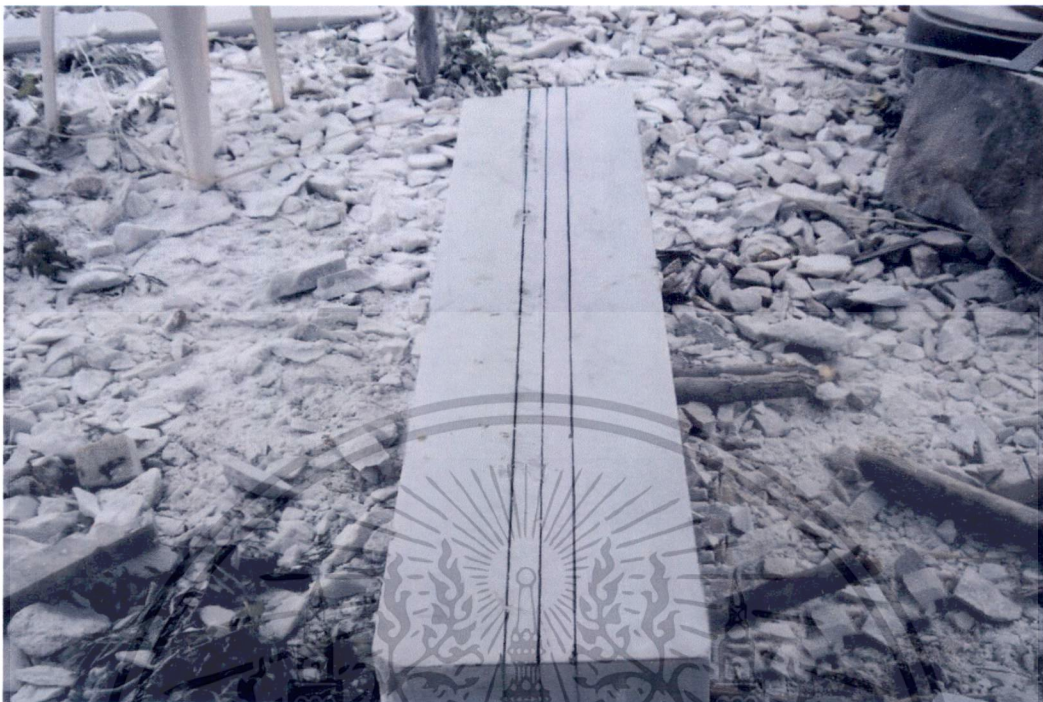
ภาพที่ 3.9 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.10 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

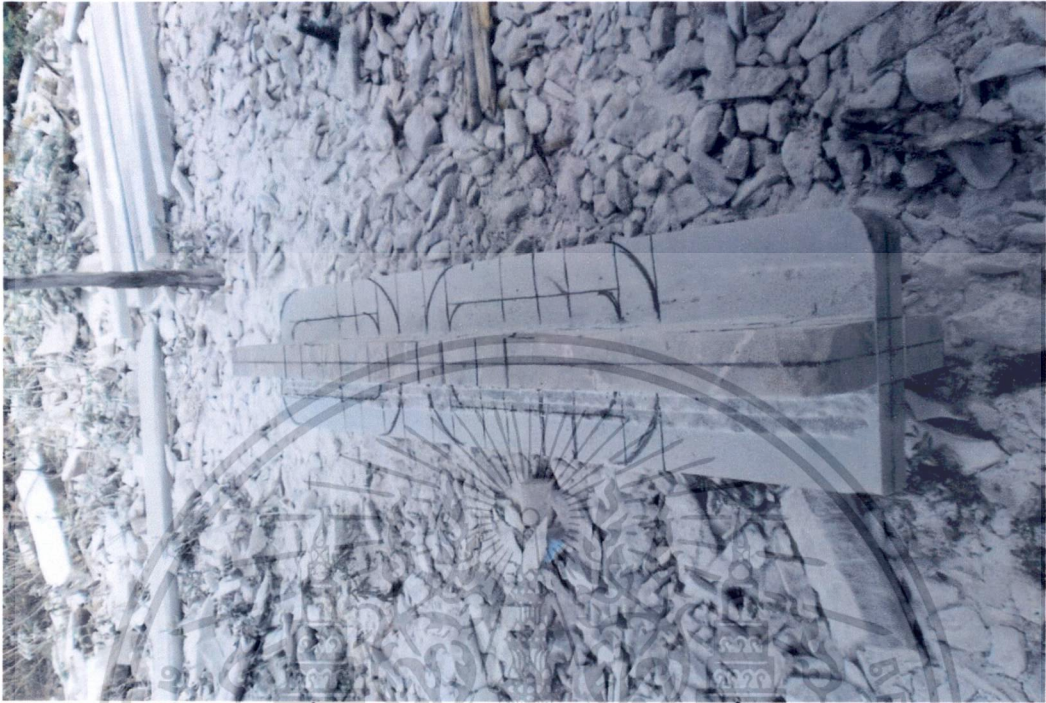

ภาพที่ 3.11 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2

ภาพที่ 3.12 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

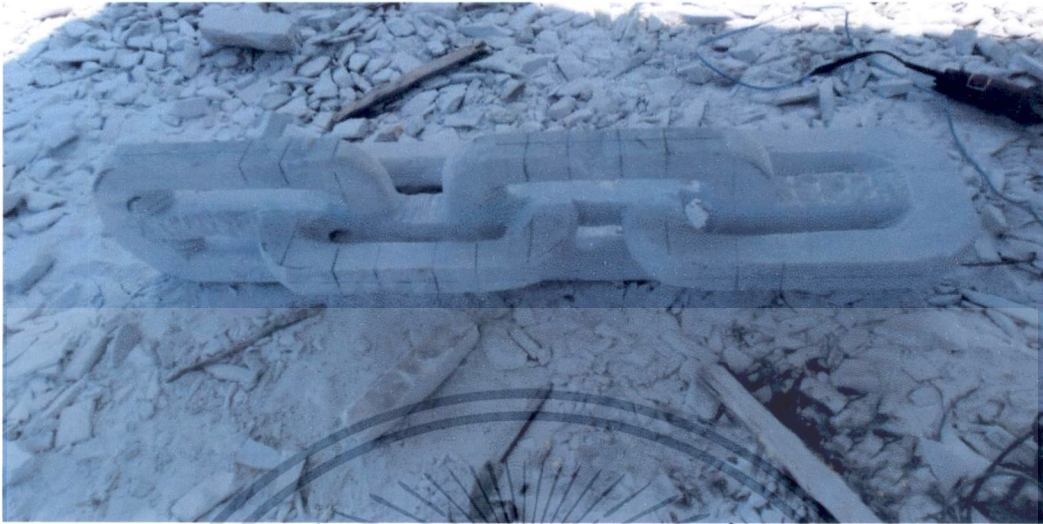

ภาพที่ 3.13 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2

ภาพที่ 3.14 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.15 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2

ภาพที่ 3.16 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.17 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2

ภาพที่ 3.18 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.19 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การสร้างสรรคและพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรคเป็นสิ่งที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค เป็นการดำเนินการในลักษณะต่างๆ เพื่อให้ เกิดสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน สิ่งที่มีชีวิตเท่านั้นที่จะมีความคิดอย่างสร้างสรรคได้ ความคิด สร้างสรรคเป็นความคิดระดับสูง เป็นความสามารถทางสติปัญญาแบบหนึ่ง ที่จะคิดได้หลายทิศทาง หลากหลายรูปแบบโดยไม่มีขอบเขต นำไปสู่กระบวนการคิดเพื่อสร้างสิ่งแปลกใหม่ หรือเพื่อ การพัฒนา ของเดิมให้ดีขึ้นทำให้เกิดผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตน เป็นตัวของตัวเอง อาจกล่าวได้ว่า มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตเพียงชนิดเดียวในโลกที่มี ความคิดสร้างสรรค เนื่องจากตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมาแม้แต่มนุษย์เท่านั้นที่ สามารถสร้างสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อใช้ประกอบในการดำรงชีวิตและสามารถพัฒนาสิ่งต่างๆให้ดีขึ้นกว่าเดิม รวมถึงมีความสามารถในการพัฒนาดน พัฒนาสังคมพัฒนาประเทศ และรวมถึงพัฒนาโลกที่เราอยู่ให้มีลักษณะที่เหมาะสมกับมนุษย์มากที่สุด ในขณะที่สัตว์ชนิดต่างๆ ที่มีวิวัฒนาการมาเช่นเดียวกับเรา ยังคงมีชีวิตความเป็นอยู่แบบเดิมอย่างไม่มี การเปลี่ยนแปลง

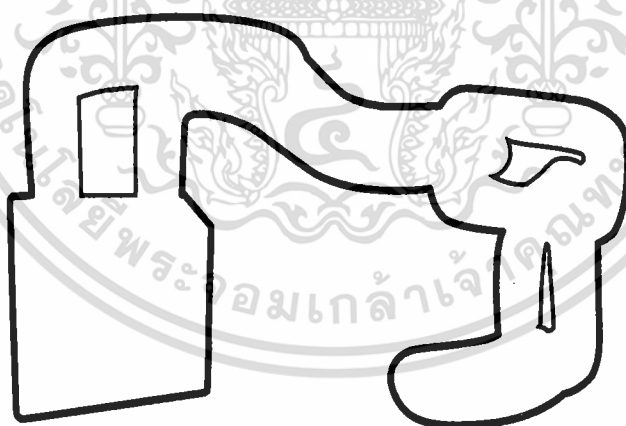
การสร้างสรรคจะประสบความสำเร็จเป็นผลงานได้ นอกจากต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค เป็นตัวกำหนดแนวทางและรูปแบบแล้ว ยังต้องอาศัยสามารถที่ยอดเยี่ยมของศิลปินซึ่งมีความสามารถเฉพาะตนเป็นความชำนาญที่เกิดจากการฝึกฝนและความพยายามอันน่าทึ่ง เพราะฝีมืออันเยี่ยมยอดจะสามารถสร้างสรรคผลงานที่มีความงามอันเยี่ยมยอดได้ นอกจากนี้ยังต้องอาศัยวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ มาใช้ในการสร้างสรรคด้วยเช่นกันวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรคแบ่งออกเป็น วัสดุดิบที่ใช้เป็นสื่อในกาแสดงออก และเครื่องมือที่ใช้สร้างสรรคให้เกิดผลงานตามความชำนาญ ของศิลปินแต่ละคน แนวทางในการสร้างสรรคงานศิลปะของศิลปินแต่ละคนอาจมีที่มาจากแนวทางที่ต่างกัน บางคนได้รับแรงบันดาลใจจากความงาม ความคิด ความรู้สึก ความประทับใจ แต่ บางคนอาจสร้างสรรคงานศิลปะเพื่อแสดงออกถึงฝีมืออันเยี่ยมยอดของตนเองเพื่อประกาศความเป็นเลิศอย่างไม่ที่เปรียบปานโดยไม่เน้นที่เนื้อหาของงาน และบางคนอาจสร้างสรรคงานศิลปะจากการใช้วัสดุที่สนใจ โดยไม่เน้นรูปแบบและแนวคิดใด ๆ เลยก็ได้

4.1 วิเคราะห์โครงสร้าง

ภาพที่ 4.1 วิเคราะห์ โครงสร้าง ชั้นที่ 1

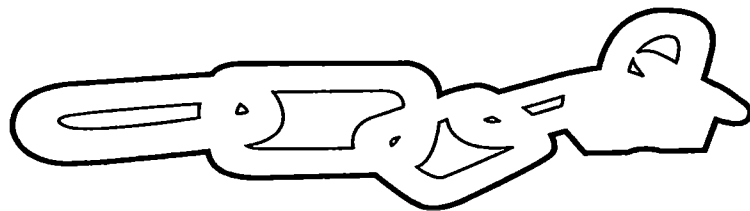
โครงสร้าง (STRUCTURE)รูปทรงของผลงานของข้าพเจ้าทุกอย่างมีโครงสร้างในแนวตั้งตรง มีน้ำหนักของมันเองเป็นตั้งรองรับ

ภาพที่ 4.2 วิเคราะห์ โครงสร้าง ชั้นที่ 2

โครงสร้าง (STRUCTURE)รูปทรงของผลงานของข้าพเจ้ามาจากก้อนหินเพียงก้อนเดียวทั้งก้อน มีส่วนโค้งงอ และเสี่ยงต่อการหักตรงกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.3 วิเคราะห์ โครงสร้าง ขึ้นที่ 3

โครงสร้าง (STRUCTURE) รูปทรงของผลงานของข้าพเจ้ามาจากก้อนหินเพียงก้อนเดียว
ด้วยโครงสร้างของมันเอง

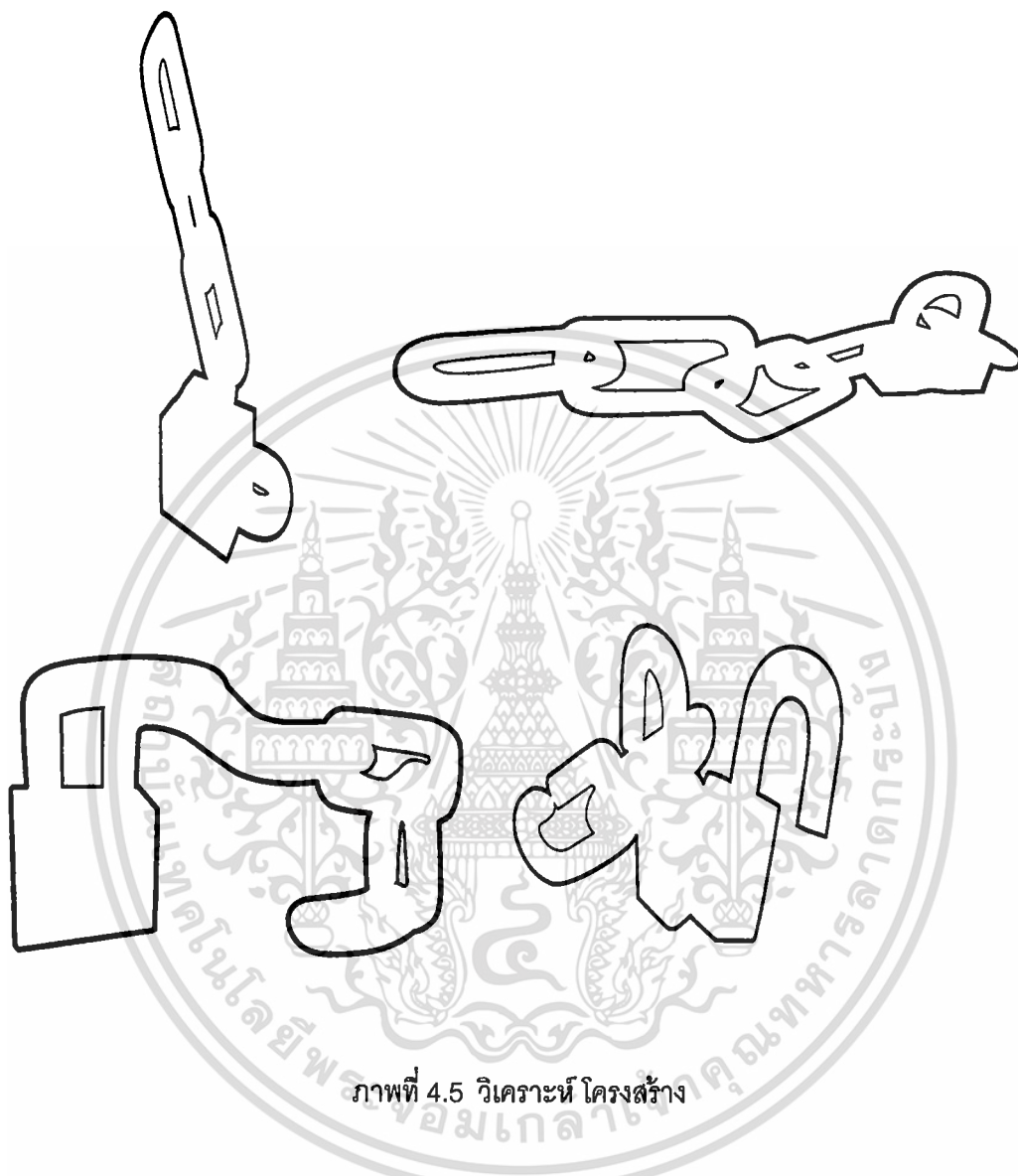

ภาพที่ 4.4 วิเคราะห์ โครงสร้าง ขึ้นที่ 4

โครงสร้าง (STRUCTURE) รูปทรงของผลงานของข้าพเจ้า มาจากก้อนหิน 2 ก้อน ตั้งตรงมี
ส่วนที่โค้งเกี่ยวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์ โครงสร้าง

ภาพที่ 4.5 วิเคราะห์ โครงสร้าง

โครงสร้าง (STRUCTURE) รูปทรงของผลงานของข้าพเจ้าทุกอย่างย่อมต้องมี โครงสร้างของมันเองไม่ว่ารูปทรงนั้นจะเล็กใหญ่ หรือเรียบง่ายสักเพียงใด โครงสร้างจึงจำเป็นต่อการสร้างงานประติมากรรม โครงสร้างเปรียบได้กับแกนอัน เป็นส่วนสำคัญเสียแล้ว และหาใช่เพียงโครงสร้างหรือสิ่งต่าง ๆ ย่อมมีโครงสร้างด้วยกันทั้งนั้นด้วยเหตุนี้ประติมากรรมของข้าพเจ้า จึงจำเป็นต้องศึกษาและเข้าใจโครงสร้างของสิ่งต่าง ๆ เสียก่อน โครงสร้างของผลงานแกะสลักหินของข้าพนี้ จเป็นโครงสร้างของหินอ่อนทั้งสิ้น มีส่วนที่รับน้ำหนักมากที่สุด และส่วนที่รับน้ำหนักน้อย จึงต้องคำนวณก่อนสร้างสรรค์ผลงานให้มีขนาด และน้ำหนักที่มีโครงสร้างหลักของงานเพื่อรับไว้

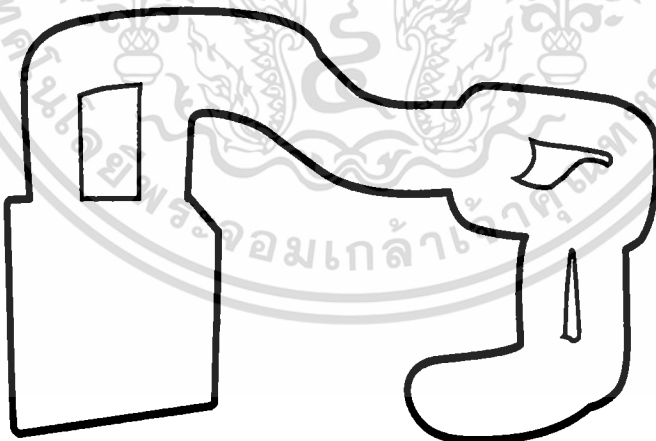
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 วิเคราะห์เส้น และความกลมกลืน

ภาพที่ 4.6 วิเคราะห์เส้น และความกลมกลืน 1

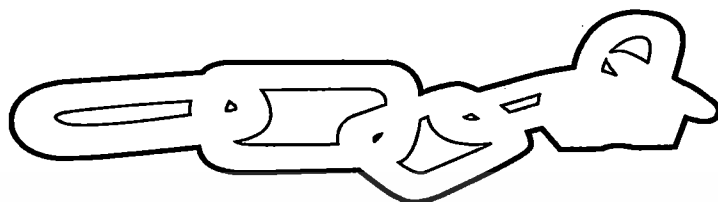
เส้น รูปทรงของผลงานของข้าพเจ้า ตั้งตรงรับกับตัวฐานด้านล่าง ต่อเนื่องกัน

ภาพที่ 4.7 วิเคราะห์เส้น และความกลมกลืน 2

เส้น รูปทรงของผลงานของข้าพเจ้า ตั้งตรงรับกับตัวฐานด้านล่าง ต่อเนื่องกันจากหินก้อนเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.8 วิเคราะห์เส้น และความกลมกลืน 3

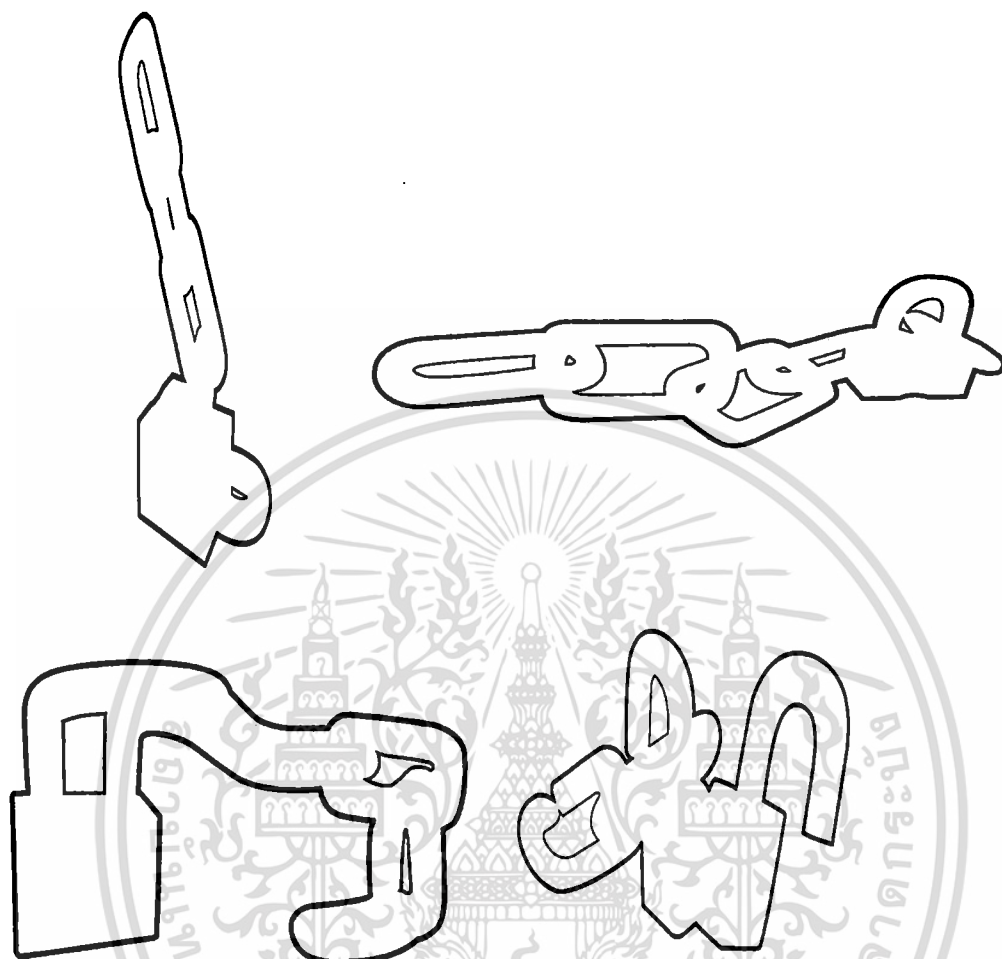
เส้น รูปทรงของผลงานของข้าพเจ้า เป็นแนวนอนต่อเนื่องกันจากหินก้อนเดียวกัน

ภาพที่ 4.9 วิเคราะห์เส้น และความกลมกลืน 4

เส้น รูปทรงของผลงานของข้าพเจ้า มาส่วนโค้งเดียวกัน มาจากหิน2ก้อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.10 วิเคราะห์เส้น และความกลมกลืน

เส้น (LINE) ในตัวงานของข้าพเจ้าเอง ด้วยการสร้างรูปทรง อันสำคัญในงาน เกิดขึ้นจากเส้นทั้ง 2 ประเภท มาประกอบกัน และรูปร่าง และรูปทรง เส้นโค้ง เส้นนอน ในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า ซึ่งกำหนดเส้นที่เป็นไปทาง วงรี มีส่วนโค้งมนค่อนข้างมาก มีทั้งแนวตั้ง และแนวนอน สลับกันไปเป็นตามรูปแบบของตัวต้นแบบของผลงาน

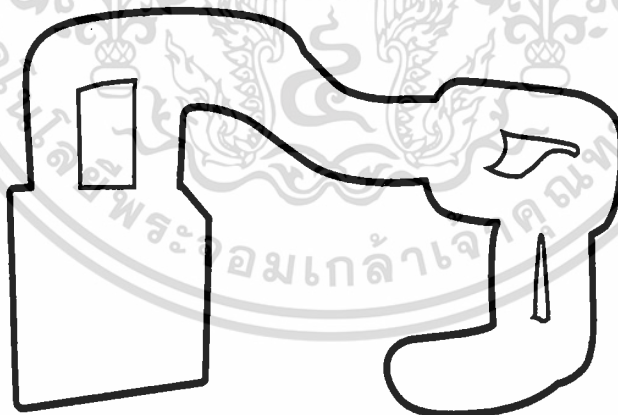
ความกลมกลืน (HARMONY) เป็นการสร้างงานประติมากรรมของข้าพเจ้าที่นำรูปทรงมาประกอบกัน โดยจัดให้ดูกลมกลืนกัน หรือมีลักษณะคล้าย ๆ กัน ซึ่งในภาพรวมแล้วมองว่า ไปด้วยกันได้ ไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกขัดตาหรือขัดแย้งกันมากนัก ซึ่งอาจจะเป็นการเลือก สร้างสรรค์ให้มีความกลมกลืนกันทางด้านรูปทรง ทางด้านทิศทาง ทางด้านพื้นผิว สี หรือวัสดุ เป็นต้น

4.3 วิเคราะห์รูปทรง มวล

ภาพที่ 4.11 วิเคราะห์รูปทรง มวล 1

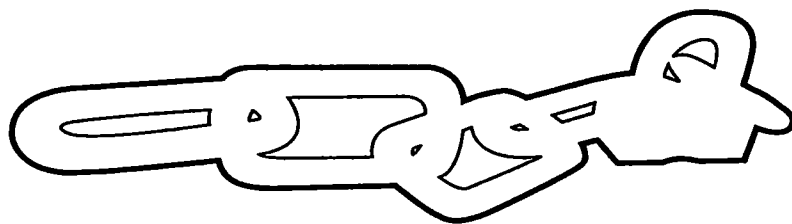
เป็นแนวตั้งตรง ความเป็นมวลคือก้อนหินขึ้นเดียวกัน

ภาพที่ 4.12 วิเคราะห์รูปทรง มวล 2

เป็นแนวตั้งตรง ความเป็นมวลคือก้อนหินขึ้นเดียวกัน มีความเป็นมวลและปริมาตรจากก้อนเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.13 วิเคราะห์รูปทรง มวล 3

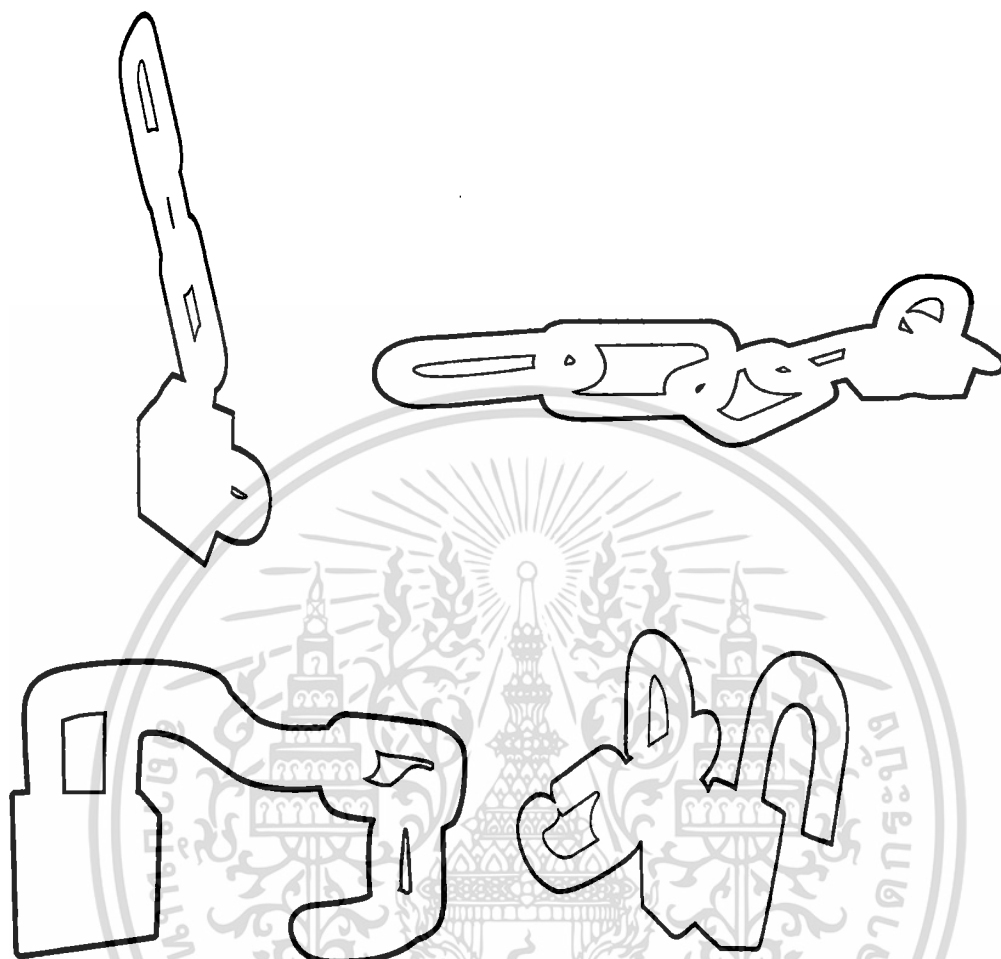
เป็นแนวตั้งนอน ความเป็นมวลคือก้อนหินขึ้นเดียวกัน ความเป็นมวลและปริมาตรจาก
ก้อนเดียวกัน

ภาพที่ 4.14 วิเคราะห์รูปทรง มวล 4

เป็นแนวตั้งตรง ความเป็นมวลคือก้อนหินขึ้นเดียวกัน ความเป็นมวลและปริมาตรจากก้อน
เดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

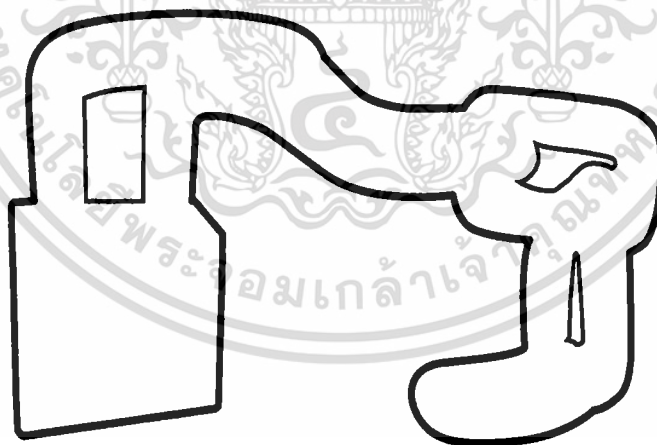
ภาพที่ 4.15 วิเคราะห์รูปทรง มวล

รูปทรง (FORM) เป็นสิ่งที่เกิดในงานของข้าพเจ้าจากการประกอบกันของเส้นแต่ละประเภท ในตัวผลงานของข้าพเจ้าได้มีรูปทรงที่ห่วงๆ เป็นข้อโซ่ เกิดซ้ำๆกัน หลายห่วง และบางข้อของห่วงโซ่ ก็ได้ลดทอนลง เปลี่ยนไปจากเดิม โดยการยืดออก ตัดออก ดังนั้นรูปทรงของงานจึงมีทั้งส่วนที่สร้างสรรค์จากสิ่งเดิม และเพิ่มให้เกิดสิ่งใหม่ มาเป็นองค์ประกอบของงาน มวล(MASS)งานประติมากรรมของข้าพเจ้าเป็นงานที่บ่งบอกถึง ส่วนประกอบที่จำเป็นต่องานนี้ก็คือ มวล ในการสร้างงานประติมากรรม ส่วนประกอบทั้งหมดทั้งสิ้นให้เป็นกลุ่มก้อน มีปริมาตร เช่น จัดส่วนประกอบทั้งหมดให้เป็น หนึ่งเดียว ในการสร้างงานประติมากรรมของข้าพเจ้าจะทำให้ งานมีปริมาตร มีความหนาแน่น วิเคราะห์ขนาดและสัดส่วน พื้นผิว

ภาพที่ 4.16 วิเคราะห์ขนาดและสัดส่วน พื้นผิว 1

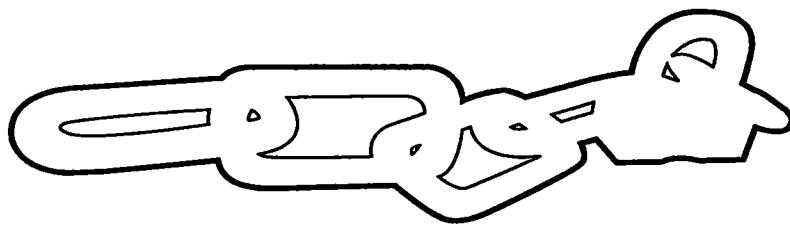
ขนาดและสัดส่วน เป็นไปในทิศทางเดียวกับต้นแบบ สันส่วนให้พอประมาณกับรูปทรงที่
ออกแบบสร้างสรรค์

ภาพที่ 4.17 วิเคราะห์ขนาดและสัดส่วน พื้นผิว 2

ขนาดและสัดส่วน เป็นไปในทิศทางเดียวกับต้นแบบ สันส่วนกับรูปทรงที่ออกแบบสร้างสรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.18 วิเคราะห์ขนาดและสัดส่วน พื้นผิว 3

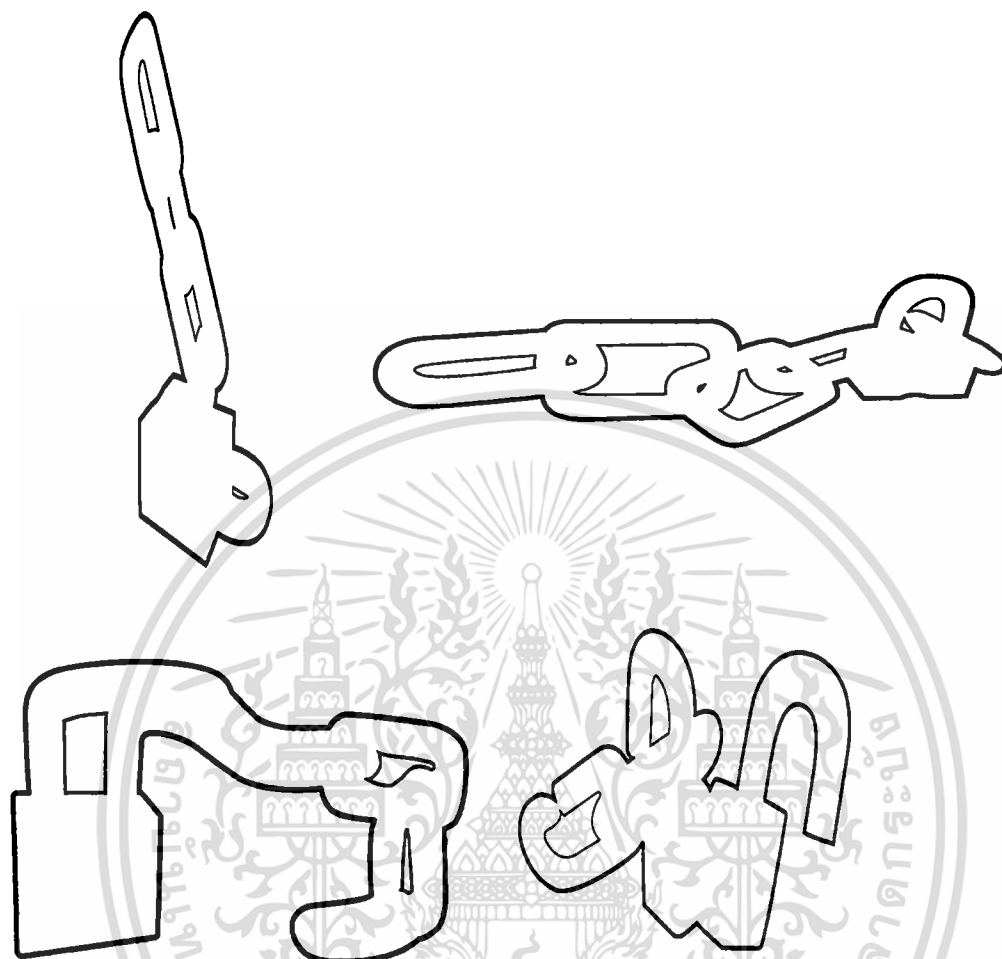
ขนาดและสัดส่วน เป็นไปในทิศทางเดียวกับต้นแบบส่วนกับรูปทรงที่ออกแบบสร้างสรรค์
ที่ลักษณะแนวนอน

ภาพที่ 4.19 วิเคราะห์ขนาดและสัดส่วน พื้นผิว 4

ขนาดและสัดส่วน เป็นไปในทิศทางเดียวกับต้นแบบส่วนกับรูปทรงที่ออกแบบสร้างสรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.20 วิเคราะห์ขนาดและสัดส่วน พื้นผิว

ขนาดและสัดส่วน (PROPORTION) สัดส่วนของงานซ้ำพเจ้า เอกภาพอันหนึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ สัดส่วนในงานประติมากรรมของซ้ำพเจ้าอาจเปลี่ยนแปลงไปตามอุดมคติ หรือเจตนาธรรมของประติมากรรมของผลงานของซ้ำพเจ้า จะต้องสมสัดส่วนตามธรรมชาติเสียทั้งหมด ในผลงานของซ้ำพเจ้า ขนาดและส่วนอาจเปลี่ยนแปลงไปจากต้นแบบบางเพราะในขณะที่ทำงาน แกะหินเกิดการลดลงของขนาดของก้อนหิน ไม่มีการเพิ่มหรือเติมได้ จึงต้องระมัดระวังและควบคุมขนาดให้เป็นไปที่สมบูรณ์ที่สุด

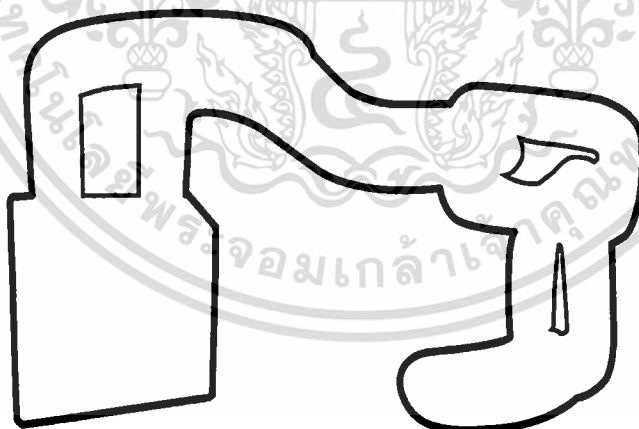
พื้นผิว (TEXTURE) ลักษณะพื้นผิวในงานของซ้ำพเจ้า หมายถึง ผิวของสิ่งต่าง ๆ เมื่อสัมผัสแล้วจะรู้สึกได้ว่า ละเอียด มัน ด้าน เรียบ เกลี้ยง เป็นต้น และในงานทัศนศิลป์แขนงประติมากรรมนับว่าพื้นผิวเป็นส่วนประกอบที่สำคัญชนิดหนึ่ง

4.4 วิเคราะห์พื้นที่ว่าง

ภาพที่ 4.21 วิเคราะห์พื้นที่ว่าง 1

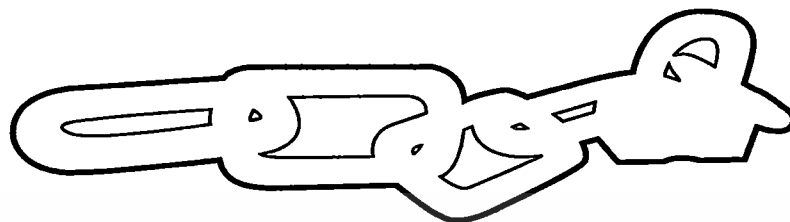
พื้นที่ว่าง ในงานของข้าพเจ้ามีอยู่มาก 40 % ในชิ้นงาน

ภาพที่ 4.22 วิเคราะห์พื้นที่ว่าง 2

พื้นที่ว่าง ในงานของข้าพเจ้ามีอยู่มาก 40 % ในชิ้นงาน มีการเจาะทะลุ เพื่อให้มีช่องว่างเพิ่มเติม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.23 วิเคราะห์พื้นที่ว่าง 3

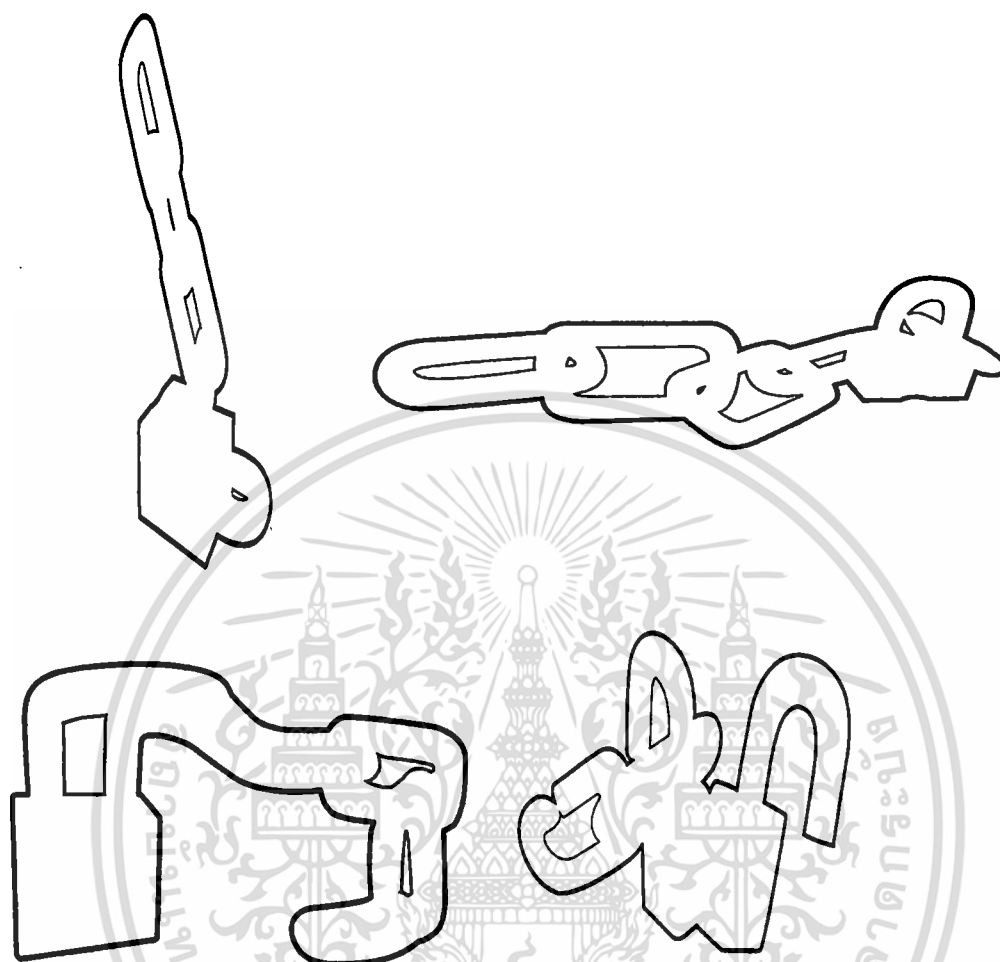
พื้นที่ว่าง ในงานของข้าพเจ้ามีอยู่มาก 40 % ในชิ้นงานมีลักษณะแนวนอน มีการเจาะทะลุ เพื่อให้มีช่องว่างเพิ่มเติม

ภาพที่ 4.24 วิเคราะห์พื้นที่ว่าง 4

พื้นที่ว่าง ในงานของข้าพเจ้ามีอยู่มาก 40 % ในชิ้นงาน มีการเจาะทะลุ เพื่อให้มีช่องว่างเพิ่มเติม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.25 วิเคราะห์พื้นที่ว่าง

พื้นที่ว่าง(SPACE) เนื่องจากการประติมากรรมของข้าพเจ้ามีลักษณะที่จะ กินพื้นที่ในอากาศหรือเกิดจากการสร้างมวลหรือรูปทรงที่เป็นกลุ่มก้อน ฉะนั้น พื้นที่ว่างจึงเป็นส่วนประกอบหรือทัศนธาตุที่สำคัญที่ ควรคำนึงถึง ทั้งพื้นที่ว่างในการติดตั้งวางงานประติมากรรม เพราะเนื่องจากภายนอกจะมี พื้นที่ว่างเยอะมากงานประติมากรรมจึงต้องมีขนาดใหญ่ เพื่อที่จะได้ดู พื้นที่ว่างเยอะมาก โดดเด่นหรือการสร้างพื้นที่ว่างในตัวตนของข้าพเจ้าประเภท รูปทรงที่บตันพื้นที่ว่างจะช่วยสร้างจังหวะให้กับงานเช่นกัน ทำให้อากาศพื้นที่ว่างมี ความสัมพันธ์และประสานสอดคล้องกับรูปทรงมากขึ้น หาใช่เป็นเพียง แค่อช่องว่างหรือพื้นที่ว่างที่ไม่มีความหมาย

อุปสรรคและปัญหาการสร้างสรรค์ การสร้างสรรค์งานประติมากรรมหินชุดนี้ ข้าพเจ้า ได้ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ต่างๆ เพื่อสะท้อนผลงานที่เกิดจากการเปลี่ยนรูปทรง รูปแบบและเทคนิควิธีการปฏิบัติงานจึงมีส่วนสำคัญในการประกอบกันเพื่อสร้างเป็นงานประติมากรรมหิน ดังนั้น อุปสรรคในการทำงานย่อมก่อให้เกิดความยากลำบากและเกิดปัญหาที่ตามมา ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านวัสดุ วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานประติมากรรมชุดนี้ คือหินอ่อน ซึ่งหินอ่อนนี้มีลักษณะแข็งเป็นพิเศษ และมีความเปราะ ส่งผลต่อความยากในการแกะสลัก และการสร้างสรรค์รูปทรงให้ได้ความรู้สึกที่อ่อนนุ่ม

2. ปัญหาด้านอุปกรณ์ ในส่วนของอุปกรณ์ในการแกะสลักหินมีลักษณะเฉพาะในแต่ละกรรมวิธี และมีราคาสูง ซึ่งส่งผลต่อทางเลือกและเทคนิควิธีการขั้นสูงในการแกะสลัก ไม่สามารถที่จะสร้างสรรค์ผลงานตามเทคนิคที่ต้องการได้เนื่องจากอุปกรณ์ไม่พร้อม อุปกรณ์บางอย่างเกิดการชำรุดเนื่องจากเนื้อของหินที่กินเครื่องมือในขณะที่ปฏิบัติงานแกะสลัก และอุปกรณ์บางชนิดต้องทำขึ้นมาใช้เองเช่น สิวหัวควาบาย หรือหัวทองเหลือง ต้องทำขึ้นเป็นพิเศษ

3. ปัญหาด้านขนาดและสัดส่วน การกำหนดโครงสร้างและสัดส่วนในการทำงานแกะสลักหิน ขนาดที่ถูกกำหนดจากต้นแบบ และปฏิบัติงานจริง บางชิ้นงานจึงคลาดเคลื่อนเพราะในช่วงของการทำงาน การกำจัดเนื้อหินออกจึงมีส่วนที่หินแตกหักเพิ่มเติมจากเนื้อของหิน ขนาดของชิ้นงานจึงต้องปรับและแก้ไขตอนหน้างานอยู่ตลอดเวลา เพราะไม่สามารถทราบถึงเนื้อหินภายในได้ อาจจะมีปะแตก และต้องก้าวต่อบ้าง เพื่อรักษาชิ้นงานโดยรวม สัดส่วนต่างๆจึงเป็นไปตามการเลือกหิน และคุณภาพของหินด้วย การวางจุดเริ่มต้นของการเริ่มงานจึงเป็นสิ่งที่ดีและเกิดปัญหาน้อยที่สุด

4. ปัญหาด้านพื้นผิว พื้นผิวภายนอกของเนื้องานแกะสลักหิน ในผลงานชุดนี้ จึงใช้วิธีการขัดเนื้อหิน ให้เกิดความเงางาม มัน วาว ซึ่งขั้นตอนนี้ต้องขัดด้วยกระดาษ และเครื่องมือเฉพาะ และเกิดความเงานั้น ต้องใช้เวลาพอสมควร หากต้องใช้น้ำยาช่วยนั้น ก็มีราคาที่สูง คุณภาพของการขัดไม่เทียบเท่ามือ และเครื่องขัดเงา บางจุดที่ไม่เรียบพอหรือ ไม่เสมอกัน ก็จะต้องขัดยากมากยิ่งขึ้น ต้องปรับเนื้องานให้เท่ากันก่อน จะลัดขั้นตอนจึงเป็นไม่ได้ ยิ่งจะทำให้ย้อนกลับมาขั้นตอนแต่งเสียใหม่

5. ปัญหาด้านการขนย้าย ด้านการที่ประติมากรรมหินของข้าพเจ้ามีขนาดใหญ่และมีน้ำหนักมาก จึงเป็นเรื่องที่ลำบากมากในการเคลื่อนที่ไปที่ใด ต้องใช้กระสอบข้าวในการลาก ยก หรือใช้กำลังคนที่มาก ในการขนย้าย อุปกรณ์ที่เป็นเครื่องทุ่นแรงจึงจำเป็นต้องใช้หากจำเป็น เช่น รอกยกงาน รอกยก ไม้หาม เชือก ปัญหาการขนย้ายและติดตั้งงานจึงเป็นอุปสรรคมาก เสี่ยงต่อผลงานชำรุด หัก แตก ฉะนั้นจะต้องป้องกัน และแบ็คผลงานให้ดีที่สุด เสียหายน้อยที่สุดหากเกิดเหตุสุดวิสัยเกิดขึ้นในขณะที่ขนย้าย

6. ปัญหาด้านการติดตั้งผลงาน หากต้องตรวจสอบผลงานจากการติดตั้งเรียบร้อยแล้วจึงต้องดู และซ่อมผลงานให้กลับมาเหมือนเดิม แต่ผลงานประติมากรรมหินหากแตกเป็นชิ้นก็สามารถต่อด้วยกาวต่อหินได้ แต่ถ้าหากอะเอียดก็จะต้องไปเนื้องานปั้นแต่งขึ้นมา ให้สีและขนาดเหมือนเดิมที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพผลงานวิทยานิพนธ์

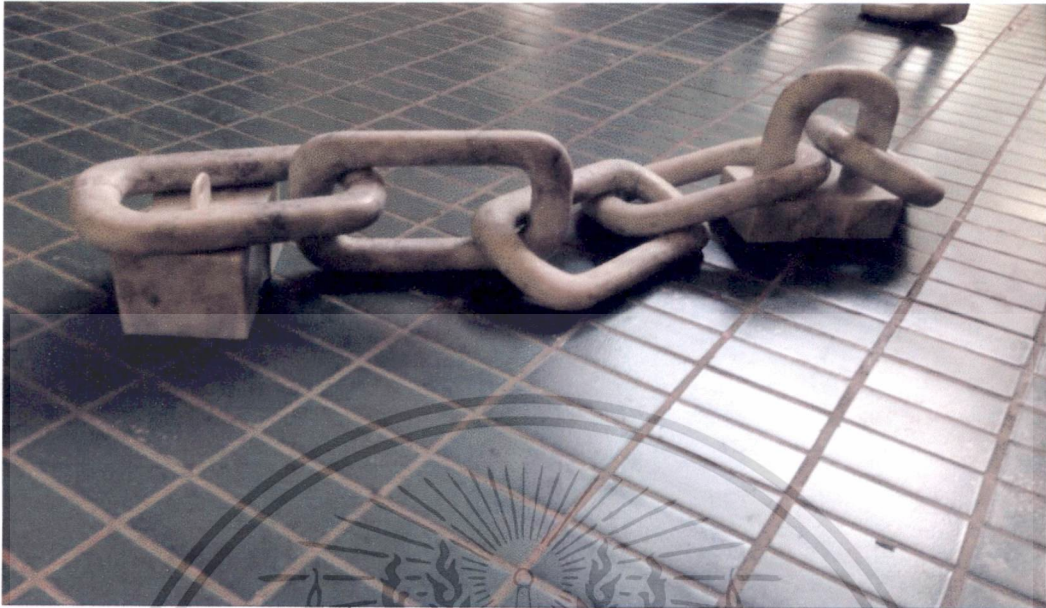
ภาพที่ 4.26 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 1

ชื่อผลงาน รูปทรงกับการเปลี่ยนแปลงของวัตถุ หมายเลข1

ขนาด 30x40x100

เทคนิค แกะสลักหินอ่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

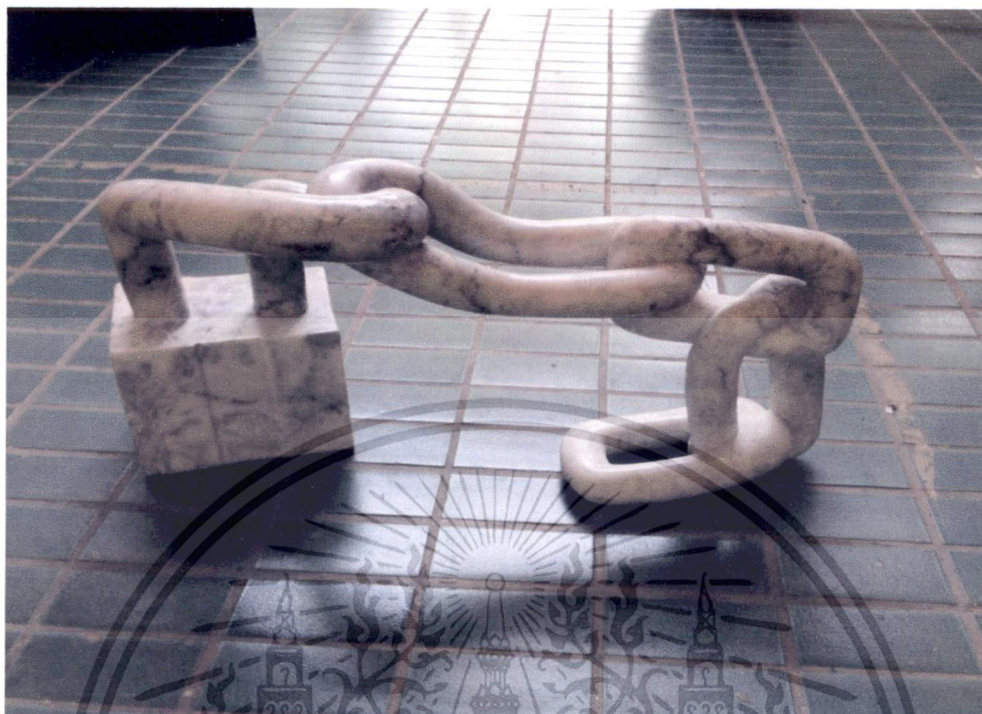
ภาพที่ 4.27 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน รูปทรงกับการเปลี่ยนแปลงของวัตถุ หมายเลข 2

ขนาด 60x180x40

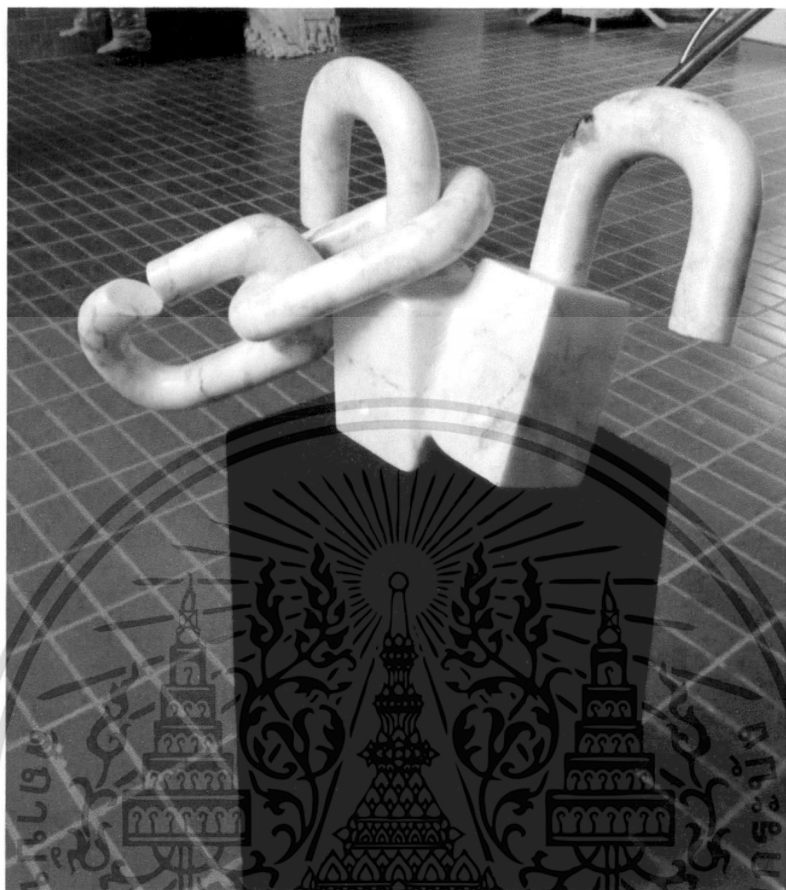
เทคนิค แกะสลักหินอ่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.28 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3
ชื่อผลงาน รูปทรงกับการเปลี่ยนแปลงของวัตถุ หมายเลข3
ขนาด 60x180x40
เทคนิค แกะสลักหินอ่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.29 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน รูปทรงกับการเปลี่ยนแปลงของวัตถุ หมายเลข4

ขนาด 60x180x40

เทคนิค แกะสลักหินอ่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุป

การศึกษางานประติมากรรมโครงการศิลปนิพนธ์ โครงการนี้เป็นการศึกษาถึงกระบวนการสร้างสรรค์ที่มีต่อรูปแบบ เรื่องราว เนื้อหา เทคนิค เพื่อสะท้อนมุมมองแนวคิดและประสบการณ์เชิงด้านศิลปะมาถ่ายทอดเป็นเนื้อหาเรื่องราวต่างๆ ผ่านระบบการศึกษาอย่างมีระบบขั้นตอน เพื่อสื่อความหมายทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ทักษะคติที่มีต่อรูปทรง ที่เปลี่ยนแปลงทางวัตถุ โดยนำความรู้ศิลปะเชิงองค์ประกอบศิลป์ และสุนทรียในลักษณะการสร้างมุมมองที่แตกต่างกันออกไป เช่น รูปทรงที่มีอยู่เดิม นำมาขยายผลความคิดสร้างสรรค์ สามารถแทรกความคิดในเรื่องของชีวิตประจำวัน ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

5.1 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นเพียงแค่ส่วนประกอบสำหรับชี้แนะแนวทางการสร้างสรรค์ศิลปะในวงกว้างเท่านั้น จุดประสงค์หลักที่แท้จริงในการปฏิบัติงานครั้งนี้เพียงมุ่งเน้นให้เห็นคุณค่าของประติมากรรมและสลักหินอ่อน ที่สื่อมาในเรื่อง รูปทรงกับการเปลี่ยนแปลงของวัตถุ นำเสนอทางด้านรูปทรง กระบวนความคิด วิเคราะห์แบบมีขั้นตอน ให้เกิดการตอบสนองต่อผู้พบเห็น และประชาชนที่มองเห็นคุณค่าเชิงศิลปะในอนาคตในส่วนตัวที่เป็นผลงานจริงนั้นคืองานประติมากรรมที่มีลักษณะเฉพาะตนที่มีความต่อเนื่องและเอกสารที่ข้าพเจ้าได้ค้นหาและพัฒนารูปแบบการทำงานที่มีลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของตนเอง

ข้าพเจ้ามุ่งหวังว่าจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าพัฒนาผลงานในรูปแบบใหม่ เพื่อขยายทัศนคติ และสร้างมุมมองในการให้ความรู้แก่ประชาชนที่สนใจในเรื่องศิลปะประติมากรรมหินต่อไปในภายภาคหน้า

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. พจนานุกรมศัพท์และเทคนิคทางศิลปะ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
2540.

กำจร สุนพงษ์ศรี. ศิลปะสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2524.

ชะลูด นิมเสมอ. องค์ประกอบศิลปะ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2531.

นิคมชัย ศิลารุ่ง, 20 กุมภาพันธ์. ช่างทำหิน. สัมภาษณ์, 2553.

ปานเทพ มณีรัตน์จรูสศรี, 8 สิงหาคม. ประติมากร. สัมภาษณ์, 2553.

สุชาติ เกาทอง. ประติมากรรมหิน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไอดีเอ็นเอสโตร, 2549.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายกิตติพันธ์ ชินวรรณโชติ Mr.kittipan chinwannachot
เกิด	1 สิงหาคม พ.ศ.2531 เชื้อชาติ ไทย สัญชาติไทย ศาสนาพุทธ
ที่อยู่	2/132 ซอยทหารอากาศ ถนนพหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10220 โทรศัพท์ 025211909 , 0843768344 อีเมล kittipan_888@hotmail.com
ประวัติการศึกษา	- โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา - ศิลปบัณฑิต (ประติมากรรม) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี - ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (ทัศนศิลป์ ประติมากรรม) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประวัติและผลงาน	
พ.ศ.2545	รางวัลชนะเลิศแกะสลักปูนพลาสเตอร์ เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2547	รางวัลชมเชยประกวดวาดภาพ หัวข้อ ป่ารกน้ำ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.2547-2549	นักเรียนดีเด่น ดอนเมืองจตุรจินดา
พ.ศ.2549	ประติมากรรมเฉลิมพระเกียรติ 60 ปี ติดตั้ง ณ อาคารโรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา
พ.ศ.2551	แสดงงานวาดเส้นสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
พ.ศ.2552	แสดงงานกลุ่มประติมา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
พ.ศ.2553	แสดงงาน mini sculpture มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
พ.ศ.2554	แสดงงาน ศิลปินพันธ์ ครั้งที่ 20 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
พ.ศ.2555	ร่วมแสดงงานศิลปกรรมร่วมสมัย ศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 29 ร่วมแสดงงานศิลปกรรม "นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต" ครั้งที่ 24 ร่วมแสดงงานศิลปกรรม ปตท.ครั้งที่ 27
พ.ศ.2556	รางวัลดีเด่น ประติมากรรมกลางแจ้ง แสนสุข บางแสน จังหวัดชลบุรี แสดงงาน ศิลปินพันธ์ ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (ประติมากรรม) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้